VAPAUS

Ilmestyy tiistaina, torstaina ja lauantaina
Perustettu 1917

ALLIED PRINTING TRADES UNION LABEL COUNCIL SUDBURY 1

Canadan suomalaisten itsenäinen työväenlehti

Authorized as second class mail by the Post Office Department, Ottawa, and for payment of postage in cash. VAPAUS, 100 Elm St. W., Sudbury, Ont. Postage paid at Sudbury.

No. 59 — Vol. LII vuosikerta | Sudbury, Ont. | Lauantai, toukok. 25 p. — Thursday, May 25, 1968

Kahakointi jatkuu edelleen Pariisissa

Poliisit voivat kieltäytyä toimenpiteistä lakkolaisia vastaan - suuri mielenosoitus hallitushitauden johdosta

Pariisi. — Useita satoja opiskelijoita taisteli torstai-iltana Pariisin kaduilla poliiseja vastaan.

Aikaisemmin päivällä oli presidentti Charles de Gaullen ja hänen hallituksensa kokous. Samaan aikaan huhuttiin, että de Gaulle suunnittelee huomattavampia ministerivaihdoksia hallituksessa.

Presidentti de Gaulle puhuu televisiossa ja radion välityksellä Ranskan kansalle perjantai-iltana antaen ennakkotietojen mukaan silloin tietää, miten hallitus aikoo nykyisen kriisitilanteen selvittää.

Huomattavimpana torstaisena uutuutena Ranskan levottomuustilanteessa oli Pariisin poliisien tiedoitus, että he voivat ehkä kieltäytyä toimenpiteistä miljoonia lakkolaisia vastaan, jos heidät siihen komennetaan.

Tämä on lähin lakkotilannetta, mihin poliisit voivat laillisesti toimien ryhtyä.

Ranskan viettäessä helatorstaijuhlia maan taloudellinen halvaantuminen paheni edelleen. Kahdeksan miljoonaa — joidenkin arvioiden mukaan 10 miljoonaa — työläistä on lakossa ja miljoonia muita työsulun vuoksi pois työstä. Miltei koko 15-miljoonainen työvoimamäärä on tavalla tai toisella tämän taistelun piirissä.

Ranskan suurin ammattiyhdistyskeskus, kommunistien johtama yleinen työväenliitto (CGT) järjestää tänään (perjantaina) jättiläiskokoisen mielenosoituksen tuomitakseen hallituksen "hitauden" lakkolaisten vaatimusten tyydyttämisen yhteydessä.

Samaan aikaan saatiin tietää, että 23-vuotias saksalainen opiskelija Daniel Cohn-Bendit, jolta hallitus kielsi aikaisemmin luvan tulla takaisin Ranskaan, että hän aikoo Pariisin hallitusta uhmaten palata Ranskaan. Vasemmistolaisuudestaan tunnettu Länsi-Saksan opiskelijain sosialistinen liitto ilmoitti, että Cohn-Benditin mukana voi mennä Ranskaan tuhatkunta ranskalaista ja saksalaista opiskelijaa.

Torstai-iltana yhteenotto poliisien ja opiskelijain välillä kehittyi Latin Quarterissa kun opiskelijamielenosoittajat yrittivät saada käsiinsä aloitteenteon työläisten maan laajuisessa protestiliikkeessä, kuten on selitetty. Opiskelijat yrittivät marssia Latin Quarterista St. Michael sillalle, mutta kyynelkaasupommeja aseinaan käyttäneet poliisit työnsivät opiskelijat takaisin.

Tämän jälkeen opiskelijain lukumäärä lisääntyi nopeasti ja mielenosoittajat kaivoivat ylös katukiviä, repivät irti metallisia puiden suojustimia ja käyttivät niitä "aseina" poliiseja vastaan.

Pariisin poliiseja edustava unioni esitti toivomuksen, että "hallitus ei lähettäisi järjestelmällisesti poliiseja oikeuksiensa puolesta taistelevia työläisiä vastaan" vihjaten samalla, että poliisit voivat omantunnon syistä pidättyä joidenkin komennusten täyttämisestä.

CGT, jonka johdolla järjestetään perjantainen mielenosoitus hallituksen hitauden tuomitsemiseksi, julkaisi lausunnon, missä osoitetaan, että kaikki uniot olivat ehdottaneet, että keskustelut kiistakysymysten selvittämiseksi aloitetaan keskiviikkona.

"Kansa kokonaisuudessaan, haluten kiistakysymysten mahdollisimman pikaista sopimusta, on hämmästynyt viranomaisten hitaudesta," sanotaan CGT:n lausunnossa.

Näyttelijäpalkinto Diefenbakerille

Toronto. — Canadan filmipalkintoyhdistys (Canadian Film Awards Society) järjestää vuotuisen illanviettonsa lokakuun 4 päivänä ja yhtenä "parhaan näyttelijän" palkinnon saajana voi olla John Diefenbaker.

Crawley Films on nimittänyt mr John Diefenbakerin, Canadan entisen pääministerin, yhdeksi ehdokkaaksi "Canadan pääministerin vil rasto"-esityksestä, mikä nähtiin äskettäin televisio-ohjelmana.

Ko. yhdistys ei ole vielä julkaissut toisten ehdokkaiden nimiä, mutta tämänvuotiseen kilpailuun on esitetty yli 200 filmiä.

"Orjamarkkinat" huomion kohteena Suur-Torontossa

Toronto. — Väliaikaisia työläisiä välittävät liikkeet, mitkä "vuokraavat" miehiä ja naisia toisten liikkeiden työhön, voivat nostattaa moraalisia ja sosiaalisia kysymyksiä sanoi Ontarion työministeriön eräs virkailija torstaina. Mutta on olemassa vain vähän säädöksiä tämän pulman käsittelyä varten sanoi miesvoimapalvelun johtaja A. M. Warren.

Orjamarkkinoilla — tällä nimellä tunnetaan tämä "liiketoiminta" tuhansien torontolaistyöläisten keskuudessa — työskentelevät työläiset antavat kolmanneksen ansioistaan liikkeille, jotka hankkivat heille työn. Erään torontolaislehden kertoman mukaan tuhansille miehille maksetaan $1.20—$1.35 tunnilta liikkeistä, jotka myyvät heidän työvoimaansa $1.95 tunnilta tai sitäkin korkeammasta hinnasta.

Saman lähteen mukaan työläiset joutuvat usein puristukseen sopimusten johdosta, joiden mukaan työläisiä vuokraavalle liikkeelle luvataan, ettei toinen osapuoli ota työläistä vakituiseen palvelukseen ennen kuin vasta 90 päivän kuluttua sen jälkeen kun hän on viimeksi ollut yhtiön työssä.

Toisissa sopimuksissa eli kontrahdeissa määritellään, että väliaikaisia työläisiä vuokraavien liikkeiden tulee maksaa "tavallisen sijoitusmaksun", jos liike haluaa saada vuokraamansa työläisen vakituiseen palvelukseensa.

Nämä työhön "sijoitusmaksut" ovat tavallisesti 6 pros. $3,000—$6,000 vuosipalkasta, joten, jos liike ottaa vakituiseen työhön vuokraa-

(Jatkuu sivulla 4)

Rap Brown vetoaa vankeustuomiosta

New Orleans. — Yhdysvaltain kansallisen ampuma-aselain perusteella viime keskiviikolla 5 vuoden vankilatuomion ja $2,000 sakon saanut 24-vuotias neekeri — Student Non-violent Co-ordinating Committeen johtaja — H. Rap. Brown on vedonnut tuomiosta ja vapautettu takausta vastaan vankilasta.

Hänen matkustusoikeutensa on rajoitettu $15,000 takausmaksun alaisuudessa New Yorkin osavaltion eteläiseen osaan.

Mr. Brown tuomittiin mainitun lain kohdan perusteella, mikä kieltää syytteessä olevan henkilön kuljettamasta ampuma-asetta osavaltion rajan yli toiseen osavaltioon.

Oikeuden ratkaistavana on tässä yhteydessä kysymys siitä, että tiesikö Brown, että hän oli syytettynä Marylandissa elokuun 16. päivänä 1967 jolloin hän matkusti New York Citysta Baton Rougeen, La. kuljettaen mukanaan M-1 karbiinikivääriä ja kun hän elokuun 18. tuli lentäen takaisin New Yorkiin tuoden mukanaan saman pyssyn.

70-vuotias mies ryöstettiin ja pahoinpideltiin

Toronto. — Toisjalkainen, 70-vuotias Joseph Winn, joka työskentelee Canadan sotavammaisten avain-palvelulaitoksessa, hakattiin, potkittiin ja ryöstettiin kahden rotevan nuoren miehen toimesta, tiedoittivat poliisit keskiviikkona.

Miehen sanotaan olevan sairaalassa tyydyttävässä tilassa kärsien kasvo- ja päävammoista.

Trudeau ja Stanfield virallisia ehdokkaita

Winnipeg. — Eri puolilla Canadaa puhujamatkoilla jo ollut konservatiivipuolueen johtaja Robert Stanfield aloitti täällä tiistai-iltana pidetyssä, hyvin valmistetussa kokouksessa "virallisen" vaalikampanjansa, mutta joutui soittamaan toista viulua kun Quebecin toryjohtajaksi nimitetty finanssimies Marcel Faribault "varasti näytöksen", kuten on selitetty.

Mr. Stanfield aloitti kampanjansa Winnipegissä, mistä alkoi aikoinaan hänen edeltäjänsä, John Diefenbaker, tunnettu "Pohjolan haave" kampanja. Kokouksessa oli noin 5,000 henkeä käsittänyt väkijoukko ja mr Stanfield tuotettiin paikalle "alustavien" puheitten jälkeen säkkipillisoittajien saattamana.

Vaikka järjestäjät olivat ilmeisesti tarkoittaneet, että tilaisuudesta tulee suuri Stanfieldin ilta, niin toisin kuitenkin kävi kun mr Faribault esitti "kahden kansan" käsityskantansa aiheuttaman kylmäkiskoisuuden hävittämiseksi korkeasti tunnepitoisen vetoomuksen yhden ja yhtenäisen liittovaltion puolesta. Puhujina esiintyi mr Diefenbakerin entinen maatalousministeri Alvin Hamilton, joka sanoi pääministeri Trudeaun väittäneen, että aavikkomaa kuntien viljavarastoissa makaavaa 908 miljoonan bushelin suuruista vehnämäärää ei saa "poistetuksi suutelemisella", ja Manitoban entinen pääministeri Duff Roblin, joka suoritti aika taitavia neulanpistoja liberaaleja vastaan.

Lopuksi tuli esiin mr Stanfield, joka "jäähdytti!" silminnähtävästi hyvin "lämmitettyä" yleisöä kuivanlaisen puheensa värittömällä esityksellä.

Montreal. — Pari viikkoa miltei jatkuvasti vaalimatkoilla ollut pääministeri Pierre Trudeau aloitti keskiviikkoiltana "virallisen" vaalikampanjansa kun hänet nimitettiin liberaalipuolueen ehdokkaaksi uudelleen Mount Royalin vaalipiirissä.

Ketään vastaehdokkaita ei nimityskokouksessa esitetty, eikä olisi voitukaan enää esittää, sillä Mount Royalin liberaaliyhdistyksen säännöt määrittelevät, että ehdokkaaksi pyrkivän on esitettävä nimityspaperinsa kuusi päivää ennen nimityskokouksen pitoa. Ainoastaan pääministeri Trudeau oli näin menetellyt.

Saavuttuaan lentoteitse Montrealiin keskiviikkona iltapäivällä, mr. Trudeau poseerasi lentokentällä erikseen kuvattavana kuuden Montrealin vaalialueen liberaaliehdokkaan kanssa, ollen täten kuvattujen joukossa myös Eric Kierans, joka tavoitteli liberaalipuolueen johtajan manttelia.

Winnipeg. — Marcel Faribault, joka sanoo, että hänelle on annettu Quebecin konservatiivipuolueen johtajan toimi, nimitti keskiviikkona Quebecin pääministeri Trudeauta "salasosialistiksi ja pahimman lajin sosialistiksi — doktrinääriseksi sosialistiksi" ja julisti: "Tässä on syy miksi vastustan häntä."

"Hän on tuntenut hänet 25 vuotta", jatkoi Faribault. "Hän oli minun oppilaanani Montrealin yliopistossa, ja voin sanoa, hyvä oppilas hän olikin. Mutta hän on perusolemukseltaan sosialisti."

Mr. Faribault puhui voimakkaasti sen puolesta, että maakunnilla on oikeus osallistua kansainvälisiin konferensseihin, joiden keskusteluaiheena on maakunnallisesti valvottavat asiat.

Kaatuneitten päivää juhlittiin arvokkaasti

Helsinki (KU) — Presidentti Urho Kekkonen laski sunnuntaina kaatuneiden muistopäivän kunniaksi seppeleensä vakaumuksensa puolesta kaatuneiden muistomerkille Malmin hautausmaalla sekä Hietaniemen sankarihaudalle. Puolustusvoimain seppeleen Malmin hautausmaalla laski puolustusvoimain komentaja, kenraaliluutn. Yrjö Keinonen.

Kaatuneitten muistopäivää vietettiin maassamme tällä kertaa puolustusvoimain juhlavuoden vuoksi tavallista juhlavammin. Päivän juhlallisuuksiin kuuluivat Helsingissä ja muuallakin maassa perinteelliset kunnianosoitukset ja seppeleenlaskut sankarihaudoille. Vakaumuksensa puolesta kaatuneita ei myöskään nyt unohdettu. Valtakunnallinen kaatuneitten muistojuhla pidettiin Helsingissä Vanhalla Ylioppilastalolla. Juhlassa puhui toinen sosiaaliministeri J. E. Partanen.

Hietaniemen sankarihaudalle laskivat seppeleensä presidentti Kekkonen, valtioneuvosto, puolustusvoimat, Kaatuneitten omaisten liitto ja Helsingin kaupunki.

ERITYISELÄKETURVAA TUTKITAAN

— Valtiovalta on tuntenut vastuunsa sodissamme kaatuneiden omaisista järjestääkseen kaatuneiden omaisten sosiaaliturvan, totesi toinen sosiaaliministeri J. E. Partanen puhuessaan valtakunnallisessa kaatuneitten muistojuhlassa. — Niinpä sitä taloudellista erityiseläketurvaa, joka heille on sotilasvammalailla aikaansaatu, on usein korjattu ja korotettu ja parhaillaankin on ministeriössä harkittavana eräitä muutosehdotuksia.

Aineellinen tuki ei kuitenkaan ole yksinomaan riittävä. Meidän on muutenkin tunnettava yhteisvastuuta kaatuneitten omaisista, sanoi ministeri Partanen.

HELSINGIN MLK KUNNIOITTI PUNAISIA

Kaatuneiden päivän johdosta suoritettiin Helsingin maalaiskunnan puolesta sunnuntaina kunniakäynti ja seppeleenlasku. Hiekkaharjussa sijaitsevalle punaisten haudalle. Käynnin suorittivat kunnanhallituksen edustajat.

KÖYHIEN PUOLUSTAJAT LÄHETTIVÄT EI-HALUTTUJA POIS JOUKOSTAAN

Pois lähetettyä 200 henkeä käsittänyttä nuorten ryhmää syytettiin kurittomuudesta ja väkivaltaisuuksista

Washington. — Washingtonin liepeille rakennetun "Köyhien marssin" osanottajain väliaikaisen hökkeli-yhdyskunnan väkiluku vaihtui nopeasti keskiviikkona kun mainitun marssin — Poor People's Campaignin — johtajat karkoittivat 200 mielenosoittajaa, ja toisaalta lausuivat tervetulleeksi 400 uutta marssijaa.

Pois lähteneeseen ryhmään kuului annettujen tietojen mukaan pääasiassa nuoria, taistelumielisiä miehiä Chicagosta, Detroitista ja muista keski-lännen kaupungeista. Heidät erotettiin köyhien marssin osallistujista kurinpidollisista syistä.

Köyhien marssin järjestäjien SCLC:n johtokunnan jäsen, Rev. James Bevel sanoi, että erotetut nuoret eivät tulleet toimeen tämän väliaikaisen yhdyskunnan muiden jäsenten, erikoisesti siellä olevien valkoihoisten kanssa. He "kulkivat ympäri ja pahoinpitelivät meidän valkoihoisia osanottajiamme", sanoi Bevel. "He sekaantuivat työläisten asioihin ja ilmaisivat vihamielisyyttä sanomalehdistöä kohtaan. Meidän oli pakko lähettää heidät pois."

Tämän "asukasvaihdoksen" jälkeen Washingtonin liepeelle rakennetun hökkeliyhdyskunnan asukasmääräksi jäi noin 3,000, jota enempää ei sinne voida sijoittaa. Varmaa tietoa asukasmäärästä ei ole annettu.

Huomattavat kansalaiset ovat avustaneet köyhien marssiin osallistuvia. Sidney Poitier sanoi olevansa siellä siksi, että saisi "juurensa uudelleen väestöön, josta olen lähtöisin." Tämä akatemia-palkinnon saanut näyttelijä ei saanut suurtakaan huomiota muilta osallistuessaan puhdistustyötä tekevän ryhmän toimintaan.

SCLC:n presidentti — huhtikuussa murhatun Martin Luther Kingin seuraaja — Rev. Ralph Abernathy oli vastaanottamassa neljääsataa uutta tulijaa, joille hän sanoi: "Seuratkaa minua uuteen kaupunkiin. Minä olen odottanut sitä kauan. Me tulemme rakentamaan uuden kansakunnan."

Uudet tulokkaat marssivat käsiään taputtaen ja hokien kuorossa: "Tummat kansalaiset, te olette minusta niin hyvännäköisiä, hei, hei, hei, hei."

Jörn Donner E-Vietnamista:

Mielialat Saigonissa hysterian partaalla

Helsinki. — Mielialat Saigonissa ovat hysterian partaalla. Etelävietnamilaisten ja amerikkalaisten välille on kehittynyt sairaalloinen ja vaarallinen suhde. Avoimet keskustelut heidän välillään ovat äärimmäisen harvinaisia. Vapautusrintama on jo saavuttanut psykologisen voiton, kirjoittaa Jörn Donner Saigonista lähettämässään raportissa.

Donner on nyt suunnilleen puolivälissä matkaansa, jolla hän valmistelee kirjaa tämänhetkisestä tilanteesta eri puolilla maailmaa. Parhaillaan hän lienee jo Etelä-Amerikassa.

— Sotatila Saigonissa on muuttunut psykologiseksi sodankäynniksi, jossa etelävietnamilaiset viranomaiset ja amerikkalaiset voimat ovat tappion puolella. Vaikka vapautusrintama ei vielä ole saavuttanut poliittista eikä sotilaallista voittoa, se on jo psykologisesti voittolla. Tämä piiritetty kaupunki on ollut lähinnä vankila tammikuun alusta lähtien, jolloin vapautusrintaman joukot yllättivät sen, kirjoittaa Donner.

— Kaupungissa ei voi kävellä viittä minuuttia kauempaa kohtaamatta piikkilankaesteitä, linnoitusjärjestelmiä tai alati partioivia amerikkalaisia ja etelävietnamilaisia panssariautoja. Nyttemmin jo seitsemältä illalla Saigon suorastaan kuolee: kadut suljetaan, tuhannet sotilaat, sotapoliisit ja muut poliisit odottavat ja vartioivat. Tarkasta vartioinnista huolimatta kaupungissa ei ole täysin vaaratonta paikkaa.

— Liikemiehet ja autonkuljettajat yrittävät parhaansa mukaan nylkeä ulkomaisia vieraita niin kauan kuin heitä on maassa. Pelko on ilmeinen ja yleinen.

Ravintoloissakin yleisö hätkähtää jos kuuluu epätavallisia ääniä. Tykinlaukaukset ovat tavallisia ääniä, niitä kuuluu yötä päivää Saigonin keskustassa.

— Tehdessäni noin 100 kilometrin pituisen linja-automatkan kaupungin ympäristössä, tarkastettiin tavaramme ja paperimme kymmenen kertaa. Saigonin ympäristömaastoa valvotaan jatkuvasti lentokoneista. Kylät oli melkein poikkeuksetta ympäröity linnoituksilla ja moninkertaisilla piikkilankaesteillä. Mutta Etelä-Vietnamin kaikkien kymmenien tuhansien kylien vartioimiseksi samalla tavoin tarvittaisiin ainakin kolminkertainen joukkovahvuus. Se vaatisi yli 100 prosentin lisäystä amerikkalaisten nykyiseen osuuteen.

Toisin sanoen amerikkalaiset eivät koskaan pysty saavuttamaan sotilaallista voittoa tässä sodassa, puhumattakaan poliittisesta voitosta.

(STT)

MAINOSKUSTANNUKSET TARKKAILTAVAKSI, NDP

Hintavalvonta tuottaa tuloksia, sanoi Douglas; Kapuskasing Inn suljetaan

Kapuskasing. — Jos NDP tulee valituksi hallitukseen, se tulee tarkkailemaan myös ilmoituskustannuksia pyrkiessään estämään hintojen kohoamiset, selitti mainitun puolueen johtaja T. C. Douglas keskiviikkoiltana Ross Patersonin hyväksi järjestetyssä vaalikokouksessa.

Paterson hävisi vaaleissa vain 820 äänellä liberaalipuolueen edustajana jo 12 vuotta olleelle Joseph Habelille. Paterson on Spruce Falls paperiyhtiön palveluksessa oleva paperialan työläinen.

Mr. Douglas kiinnitti erikoishuomiota kulutustavarain hintojen kohoamiseen ja sanoi, että NDP:n hallitus ei antaisi vähentää veroalennuksien saamiseksi kohtuuttoman suuria mainosmenoja.

NDP:n hallitus muodostaisi myös erikoisen hintojen tarkkailukomitean, jolle liikkeiden pitäisi esittää perustelunsa, millä pohjalla ne hintoja aikovat nostaa.

Hän sanoi viimeaikoina suoritettujen hintatutkimusten osoittavan, että hintojen nousua voidaan kontrolloida. Nyt ei kuitenkaan suoriteta mitään tutkimuksia siitä, miksi hinnat kohoavat.

Kapuskasingista mr Douglas menee lentoteitse Fort Williamiin.

VANHA HOTELLI SULJETAAN

Kapuskasing. — Spruce Falls Power and Paper Co:n johtokunta on päättänyt sulkea Kapuskasing Innhotellin.

Tämä Riverside Drivella oleva hotelli suljetaan virallisesti syyskuun 1 pnä. Spruce Fallsin virkailijat sanovat, että sen jälkeen he eivät toimi enää hotellialalla.

Samalla tiedotettiin että ostajaa ole saatu tälle 120 huoneen hotellirakennukselle, jonka palveluksessa on 35 työläistä.

Kapuskasing Inn rakennettiin 40 vuotta sitten eli v. 1928 tarkoituksella palvella yhtiön työläisiä, virkailijoita ja asiakkaita.

Yhtiö sanoo toivovansa, että löytyy ostaja, joka pitää hotellin yllä, mutta samalla arvellaan, että korkeat ylläpitokustannukset voivat peloittaa ostajia.

VIIME TIEDOT

Edmonton. — Yli 250,000 eekkerinalaa Albertan metsiä oli torstai-iltana metsäpalojen vallassa. Viranomaisten antamien tietojen mukaan maakunnan 118:sta metsäpalosta riehui 18 kontrolloimattomana ja 11 osittain kontrolloituna. Lesser Slave Laken alue, noin 200 mailia Edmontonista luoteeseen, oli pahin palopaikka. Siellä riehui kaikkiaan 7 paloa, joista yksi 42,900 eekkerinalan suuruisella alueella.

Toronto. — Kolmen työmiehen sanotaan kuolleen torstaina iltapäivällä kun korkean kerroksisen tellingit murtuivat Wynford Driven rakennustyömaalla lähellä Eglinton avenuea ja Don Valley Parkwayta.

Los Angeles. — Disneyland-Los Angeles kansainvälisen lentokentän välillä liikennöinyt helikopteri syöksyi torstaina Los Angelesin esikaupungissa maahan surmaten kaikki koneessa olleet — kaikkiaan 23 ihmistä.

Pariisi. — Yhdysvaltain suurlähettiläs Averell Harriman sanoi torstaina, että USAn ja Pohjois-Vietnamin väliset neuvottelut venyvät pitkäaikaisiksi keskusteluiksi.

Quebec. — Quebecin maakunnan viiden vaalialueen liberaalit syyttivät puolueensa korkeinta johtoa siitä, että heidän alueelleen tuotetaan vastoin jäsenten tahtoa "ulkopuolisia" ehdokkaita. Kuumin välttely ns. "laskuvarjo-ehdokkaista" koskee metsäasiainministeri Mr. Sauvea ja [illegible] ministeri Jean Marchandin läheistä ystävää Mr. Oulleettea. Mr. Sauve, jonka vanha vaalialue hävisi uudelleenjärjestelyn yhteydessä, tavoittelee ehdokaspaikkaa uudessa Gamelin vaalipiirissä, missä on nimityskokous ensi torstaina. Quebecin maakunnallinen liberaaliyhdistys on leimannut mr. Sauven "ulkopaikkakuntalaiseksi".

Yksi karannut vanki ammuttiin

St. Ferome, Que. — Maakuntapoliisit ryhtyivät keskiviikkona tutkimaan sitä kun paikallisesta vankilasta karkasi 6 vankia. St. Jerome on 25 mailin päässä Montrealista pohjoiseen.

Yksi karanneista, 33-vuotias Gerard Lelievre ammuttiin poliisien toimesta kuoliaaksi ja hänen veljensä, 38-vuotias Robert haavoittui vakavasti laukaustenvaihdossa Ste. Moniequen metsässä, tiedoittavat poliisit.

Nyt kuoliaaksi ammutun miehen sanotaan olleen "Konekivääri-Molly-" nimellä tunnetun pankkiryöstäjänaisen, Monica Prioiettin kumppanina. Mainitun naisen ampuivat poliisit kuoliaaksi syyskuun 19. päivänä 1967.

Lelievre vangittiin Montrealin eräässä pohjoisosan esikaupungissa tapahtuneen pankkiryöstön jälkeen, mikä johti Mollyn kuolemaan, ja häntä vastaan nostettiin myöhemmin syytös murhayrityksestä.

Nyt aloitetun poliisitutkinnon kohteena on se, miten sai vanhempi Lelievre revolverin, millä hän ampui lätti kaksi poliisia, jotka olivat viemässä vankeja poliisiautolla Montrealin Bordeaux vankilaan.

PAKISTAN HÄÄTÄNEE USA:n TARKKAILUASEMAN

New Delhi. — Pakistanin hallitus tiedoitti keskiviikkona lopettavansa Yhdysvaltain kanssa tehdyn sopimuksen Peshawarissa sijaitsevan elektronisen tarkkailuaseman purkamiseksi heinäkuun 17 päivänä 1969, jolloin asiasta tehty 10-vuotinen sopimuskausi menee umpeen.

Pakistanin ulkoministeri Arshad Husain sanoi kansalliskokouksen istunnossa Rawalpindissa, että Yhdysvalloille tiedoitettiin huhtikuun 16 päivänä, ettei tätä sopimusta uusita Pakistanin toimesta. USAn ja Pakistanin välisen sopimuksen mukaan tiedonanto sopimuksen ylössanomisesta on annettava ennen heinäkuun 17 päivää tänä vuonna.

Neuvotteluja väitetään jatketun vielä toukokuussa sillä perusteella, että Yhdysvallat saisi pitää mainitun tiedustelutukiasemansa ja antaisi sen vastineeksi Pakistanille sotatarvikkeita.

Joissakin diplomaattipiireissä pidetään mahdollisena, että Pakistan käyttää tilaisuutta hyväkseen painostaakseen Yhdysvaltoja myöntämään edullisemmilla ehdoilla sotatarvikkeita. Alustavasti on jo sovittu siitä, että Pakistan saisi ostaa Italiasta 100 Yhdysvalloissa tehtyä tankkia.

Neuvostoliiton pääministeri Aleksei Kosygin vieraili huhtikuun lopulla Pakistanissa, mutta hänellä ei arvella olevan osuutta tähän kehitykseen.

Mutta tieto siitä, että Pakistan ei uusi Peshawarin tutkimusasemasopimusta saatiin aikana jolloin Neuvostoliiton vaikutusvalta kasvaa voimakkaasti tässä maailmanosassa.

Yleisesti otaksutaan, että USAn k.o. tukiasema voi viimeistä huutoa olevien antenniensa ja muiden laitteittensa välityksellä tarkkailla Neuvostoliiton ja Kiinan ohjuslähetyksiä sekä ydinvoimakkeita ja erinäisiä sotilastoimintoja.

Diplomaatit selittävät, että Peshawar on kauan ollut hyvä neuvotteluapu Pakistanille sen suhteissa Yhdysvaltoihin.

Juuri Peshawarin asemalta lähti toukokuussa 1960 Gary Power U-2 vakoilukoneella lennolle, mikä huononsi paljon NLn ja USAn suhteita.

Diplomaattitarkkailijat ovat sitä mieltä, että jos Pakistan toteuttaa nyt julkaistun suunnitelman, minkä perusteella Yhdysvaltojen kanssa ei uusita sopimusta tämän tiedustelutukikohdan ylläpidon jatkamiseksi, niin siitä muodostuu Yhdysvaltain ja Pakistanin välisille suhteille pahin kolaus vuoden 1965 sodasta lähtien, heikentäen edelleen Yhdysvaltain jatkuvasti heikentyvää asennetta sillä maailmanosalla.

VAPAUS (LIBERTY)
INDEPENDENT LABOR ORGAN OF FINNISH CANADIANS
Established Nov. 6, 1917
Editor: W. EKLUND Manager: E. SUKSI
Telephone: Office and Editorial 674-4264
Published thrice weekly: Tuesdays, Thursdays and Saturdays by Vapaus Publishing Co. Limited, 100-102 Elm St. West, Sudbury, Ontario, Canada.
Mailing address: Box 69
Advertising rates upon application, translation free of charge.
Authorized as second class mail by the Post Office Department, Ottawa, and for payment of postage in cash.
Member of the CANADIAN LANGUAGE PRESS CLUB
TILAUSHINNAT:
Canadassa: 1 vk. $10.00, 6 kk. $5.25, 3 kk. 3.00 USA:n: 1 vk. $11.00, 6 kk. $5.75
Suomeen: 1 vk. 11.50, 6 kk. 6.25

Murtuuko pohja de Gaullelta

Viime viikon lopulla ensi kädessä poliisiterrorin kohteeksi joutuneiden Ranskan opiskelijain tukemisen tarkoituksessa järjestetyt lakot kehittyivät miltei salaman nopeasti miljoonia — yli 8 miljoonaa — työläisiä käsittäväksi taisteluksi, mikä on jo saanut yhteiskunnallisen mullistuksen sävyn.

Hallitus piti viikon lopulla useita hätätilakokouksia ja presidentti Charles de Gaulle joutui ennenaikaisesti keskeyttämään vierailunsa Romaniassa.

Lakot ja työläisten toimeenpanemat teollisuuslaitosten valtaukset levisivät kautta maan lauantaina kun työläiset ottivat valvontaansa useimmat Douain alueen kaivokset sekä kaksi kaivosta Lenisissä, Pohjois-Ranskassa.

Rautatieliike oli viikonvaihteen aikana koko maassa jokseenkin täysin lamassa ja rautateiden palveluksessa olevat ryhtyivät valtaamaan asemia ja varikkorakennuksia samaan aikaan kun teollisuustyöläiset ottivat valvontaansa kymmeniä tehtaita eri puolilla maata.

Uutistietojen mukaan Dieppen ja Newhavenin välinen autoliikenne oli osittain lamassa. Lakot vaikuttivat osittain myös lennätin ja postiliikenteeseen, Orlyn lentokentän toimintaan, Pariisin metroon ja Ranskan valtion radioyhtiön ORTF:n toimittajat uhkasivat ryhtyä lakkoon, jos heidän on välitettävä "puolueellisia tietoja".

Samaan aikaan kun hallituksen tärkeimmät ministerit olivat koolla, CGT-ammattiliittoon kuuluva sähkötyöntekijäin liitto ilmoitti, että Pariisin kaikki sähkönjakelukeskukset ovat lauantai-illasta lähtien olleet työntekijöiden miehittämiä.

Tämä Pariisin sähkölaitosten haltuunotto oli uusin vaihe laajassa levottomuusaallossa, mikä lamautti Ranskan rautatiet, pysäytti ainakin 300 tehdasta, keskeytti postin toiminnan ja saattoi työt seisahduksiin kaivoksissa.

Kuvaan kuuluu, että viikon vaihteessa myös Opera-Comique, Pariisin ooppera ja Comedie Francaise-teatteri joutuivat näyttämöhenkilöstön valvontaan. Odeon-teatteri oli puolestaan edelleen ylioppilaiden hallussa.

Pankkialan ammattiliittojen johtajat ovat kehottaneet työntekijöitä lakkoon.

Yliopistoissa, kerrotaan uutistiedoissa, joista levottomuudet alun perin saivat alkunsa, opiskelijat ja opettajat yrittivät päästä yksimielisyyteen käytännön uudistuksista.

Nähtäväksi jää voiko presidentti de Gaulle tämän jälkeen koskaan enää saada entistä asemaansa Ranskassa? Nykyiset levottomuudet, työläisten lakot ja opiskelijain mielenosoitukset, eivät uhkaa välittömästi presidentti de Gaullen virka-asemaa, mutta ne voivat kaataa hänen hallituksensa ja siten aiheuttaa poliittisen kriisitilanteen pahenemisen.

Toisaalta on muistettava, että nämä levottomuudet kohdistuvat myös de Gaullen, nimenomaan hänen oikeistolaista sisäpolitiikkaansa vastaan, mikä on ollut pitkän aikaa molempien vasemmistopuolueiden — kommunisti- ja sosialistipuolueen — sekä ammattiyhdistysliikkeen ja yleensä edistyksellisten ranskalaisten arvostelun kohteena. On osoittautunut, että yksinomaan edistykselliset toimenpiteet ulkopoliittisella alalla eivät enää yksinään tyydytä ranskalaisia jotka haluavat sisäpoliittisesti enemmän tilaa kansallisen ruokapöydän ääressä vaikka se aiheuttaisi sen, että saataisiin vähemmän kunniaa atomipommien kehittämisen avulla jne.

Miten tulee Ranskan tilanne lähitulevien päivien, viikkojen ja kuukausien aikana kehittymään, siitä on turha tässä yhteydessä yrittää kannuja valaa. Selvää kuitenkin on, että jotakin uutta, tärkeästi uutta, on ilmaantunut Ranskan poliittiseen elämään.

Saigonissa uusi hallitus

Saigonista viikon alussa saapuneet uutistiedot kertoivat, että siellä on taas muodostettu uusi hallitus — mitä sanotaan edeltäjäänsä verraten "vähemmän haukkamaiseksi". Meille kerrotaan, että nyt pääministerin tuolille uudelleen nostettu 64-vuotias Van Huong edustaa Saigonin keskeytymättömällä hallitusremonttitiellä sekä yhdysvaltalaisten että etelä-vietnamilaisten mielestä "askelta eteenpäin".

Presidentti Ngujen Van Thiu hyväksyi lauantaina pääministeri Ngujen Van Lochin hallituksen eronpyynnön. Uudeksi hallituksen muodostajaksi nimitettiin edellämainittu Huong, joka kilpaili Thieun kanssa syyskuun presidentinvaaleissa.

Vaikka uutistiedoissa kerotaan, että uuden hallituksen muodostaminen ei vaikuta Thieun tai varapresidentti Ngujen Cao Kyn asemaan, niin toisaalta arvaillaan kuitenkin, että Ky suhtautuu hyvin kylmäkiskoisesti hallitusvaihdokseen, vaikka joutuikin ottamaan lusikan kauniimpaan käteensä.

Nyt pääministeriksi nimitetty Huong tuli ensimmäisen kerran samaan virkaan marraskuussa 1964, mutta vissit vaikutusvaltaiset kenraalit kukistivat hänen hallituksensa jo parin kuukuden kuluttua sen jälkeen. Häntä sanotaan "luonnostaan kapinalliseksi" mieheksi, joka on sekä vastustanut toisiaan seuraavia Saigonin hallituksia että kommunismia, ja on esittänyt vaatimuksia "rehellisten miesten" hallituksen muodostamiseksi.

Uutistietojen mukaan presidentti Ngujen van Thieu suoritti hallitusremontin mahdollisimman pienin äänin. Ja vaikka Saigonissa huhuttiin viikonvaihteen aikana, että varapresdentti Ky — jota sanotaan levottomaksi ja kunnianhimoiseksi "pohjoislaiseksi" — ei kuitenkaan ryhtynyt vastasiirtoihin. Yleisesti kuitenkin tiedetään, että kuten kaikki Pohjois-Vietnamista Etelä-Vietnamiin tulleet "pakolaiset", Ky vastustaa jyrkästi kaikkia sovitteluyrityksiä Kansallisen vapautusrintaman kanssa, joka kontrolloi Etelä-Vietnamin miltei koko maaseutua.

Missä määrin tulee Huongin uusi hallitus suhtautumaan realisemmin Vietnamin kysymyksiin yleensä ja erikoisesti siellä käytävän likaisen sodan lopettamismahdollisuuteen, se nähdään tuonnempana. Selvää kuitenkin on, että "sääsken ääni" ei kuulu Saigonista juuri minnekään silloin jos Washington todella haluaa hyökkäyssotansa lopettaa ja ryhtyy käytännöllisiin toimenpiteisiin — mistä se on tähän mennessä melko itsepintaisesti pidättynyt — hyökkäyssotansa lopettamiseksi.

KIRJEITÄ

VAALEISTA JA ÄÄNESTYKSESTÄ

Maakuntien liittovaalit lähestyvät ja kaikista valmisteluista on repäiseviä juttuja suurkaupungin lehdissä, ja sehän se sotkee monen tavarattoman tyhjätaskunkin miljoneerien kelkkaan, kun ei ole vielä vanha ja vaivainen, eikä luule koskaan selläiseksi tulevansakaan että tarvitsisi sellaisia etuja kuin asuntoja varattomille, sairaaloita sairaille, ettei joutuisi silloin tällöin pois potkituksi hoitokodista jne.

Nyt on kyllä laitettu esim. pesupaikkoja, mutta on heikkoja, sairaita jotka eivät voi edes itseään pestä, ja eivät ole kyllin sairaita sairaalaan, ja hoitoloita ei ole kylliksi, ja jos eläkemaksulla eläjän raha menee hoitoihin, niin milläs sitten ostat muita pikku tarpeitasi?

Sellaiset, joilla on oma koti, joutuvat sen hävittämään suuren veronpuristuksessa. Näitä on lukemattomia tapauksia, että luulisi työläisten tietävän mitä tehdä vaaleissa, äänestääkö omia ehdokkaitaan vaiko miljoneerien edustajia hallitukseen.

Heikki, Toronto.

* * *

YHTEISTOIMINNASSA ON VOIMAMME

Olemme iloisia kun taas pitkän talven jälkeen tuli kaunis kevät, joka mieletkin keventää. Koivuissakin on jo suuret lehdet, vaikka on vielä toukokuuta, joten saunassakaan ei enää tarvitse käyttää varpuluutaa. Meitä vanhempiakin kevät virkistää kun koko pitkän talven kaikenlaiset säryt runtelivat. On aivan kuin lääkettä saisi luontoa ihaillessa ja auringossa lämmitellessä.

Ilman yhteisiä pyrinnöitä olisivat koko maailman köyhät vieläkin huonommassa asemassa. Maailmassa on vieläkin paljon puutteessa ja hädässä olevia ihmisparkoja, jotka tyynenä kärsivät, koska yksilöinä ovat arkoja. Mutta nykyajan nuorisolla on rohkeutta osoittaa mielipiteensä vanhoihin oppeihin ja lakeihin.

Mielenosoituksia tapahtuu ympäri maailmaa ja nuoriso on niissä kaikissa hyvänä esimerkkinä meille vanhemmille. Nuorisokin on tullut sen näkemään, että haluttiin minkälaisia uudistuksia ja muutoksia tahansa, niin joukkotyö on voimaa niiden saavuttamiseksi. Yksilöinä emme voita mitään. Edistysmieliselle nuorisolle kannattaa antaa arvo ja kannatus.

Juuri samanlaisella yhteistoiminnalla Canadankin esiraivaajat ovat saaneet monia asioita parannettua, vaikka suuri urakka on vielä suoritettavana ennen kuin kaikkien osattomien kohdalta on korjaukset tehty a,j kaikilla olisi koti ja turvattu toimeentulo.

Omia etujaan puolustaakseen on Yhdysvaltain orjakansa, neekerit parhaillaan marssimassa kaduilla. He ovat saaneet olla rotunsa takia vainottuina ja raataa kurjissa olosuhteissa asuen vain hökkeleissä kaikkia mukavuuksia vailla.

Oikein sydäntä lämmittää ne vastaukset, mitä Kuuban kansalaiset antoivat täältä Haneystä B C:sta siellä vierailleille mr. ja mrs. Patter'nille. He kulkivat Kuuban teitä kokonaisen kuukauden ja kyselivät tapaamiltaan ihmisiltä mitä he pitävät elämästään vallankumouksen jälkeen? — Me emme halua minkään olevan toisella tavalla, he saivat vastaukseksi kaikilta. Heille näytettiin pieni olkikattoinen maja, jollaisissa asukkaat olivat ennen vallankumousta asuneet puutteellisissa oloissa maa lattiana. Nykyisin he asuvat kauniissa taloissa, joista ei tarvitse maksaa vuokraa ja ruokaa on kaikilla. Koulunkäyntikin on kaikille maksuton.

Kaunista on myös seurata Neuvostoliiton ja Suomen hyvien suhteiden jatkumista. Elämä on niin kovin lyhyt, ettei sitä kannattaisi viettää vihan tunteita toisiamme kohtaan lietsomalla. Elämässä ei ole muutenkaan liiaksi iloa kun joutuu elantonsa hankkimaan raskaalla työllä.

Työläisiä voisi verrata vaikkapa pieniksi kaloiksi, joita suuremmat kalat ahdistavat ja syövät. Kuminkin pienet kalat parveilevat suurten kalojen lähettyvillä, vaikka syödyksi tulemisen vaara on suuri, niin sittenkin ne toivovat saavansa jotain itselleenkin siepattua suurten kalojen lähettyviltä. Jos pienemmät kalat pyrkivät syvempiin vesiin, niin petokalat uivat esiin estääkseen niiden aikeet.

Siksi työläiset toisiamme tukien parhaiten rakennamme kaikille valoisampaa tulevaisuutta.

SIIRI S. POUTANEN.

SYNTYMÄPÄIVIÄ

LILLIAN ANTTILA, Sudbury, Ont. täyttää tiistaina toukokuun 28. päivänä 80-vuotta.

KATRI LAINE, R.R.1. Whitefish, Ont. täyttää keskiviikkona toukokuun 29. päivänä 84-vuotta.

KARL JOUTSI, Sherridon, Man. täyttää lauantaina kesäkuun 1. päivänä 79-vuotta.

KUSTAA MUSTAJOKI, Fort Williamin vanhainkodissa täyttää lauantaina kesäkuun 1. päivänä 88-v.

Yhdymme sukulaisten ja tuttavain onnentoivotuksiin.

Antti Hyvönen:

LUOKKASODAN JÄLKINÄYTÖS

VALKOINEN TERRORI

Valkoisten voitto kansalaissodassa oli saavutettu Saksan armeijan suorittaman intervention avulla. Työväenliike oli lyöty maahan, noin 80,000—90,000 työläistä ja torpparia suljettu vankileireihin. Työväenjärjestöiltä oli riistetty toimintamahdollisuudet työväentalot ja muu omaisuus oli takavarikoitu. Työväen sanomalehdet eivät voineet ilmestyä, kirjapainoja oli tuhottu ja niiden ovet oli valkoinen valta sinetillä sulkenut.

Pelosta ja raivosta suunniltaan olevat valkoiset voittajat riehuivat maassa, joukkoteloituksia toimeenpantiin taistelujen tauottua Varkaudessa, Lahdessa, Tampereella, Viipurissa ja muualla. Sodan päätyttyä seurasivat valtiorikosoikeuden langettamat summittaiset tuomiot. Samanaikaisesti jatkui eri paikkakunnilla suojeluskuntaterrori, jonka uhreina lukuisat työväenliikkeen miehet ja naiset kuljetettiin yön pimeydessä sorakuoppien reunoille ja teloitettiin tutkimatta. Vankileireistä tuli todellisia kuoleman esikartanoita, nälkään, kidutuksiin ja tauteihin sortui tuhansia työläisiä ja torppareita.

Valkoisen terrorin uhrien tarkkaa määrää saadaan tuskin koskaan selvitetyksi. Erilaisista lähteistä saadut tilastot ovat osaksi ristiriitaisia. Ilmeistä on että porvarillisessa historiankirjoituksessa varsinkin aikaisemmin on yleensä pyritty pienentämään valkoisen terrorin uhrien lukumäärää ja sen sijaan suurentamaan niiden veritekojen määrää, joita sattui punaisten hallitsemilla alueilla. Valkoistenkin antamat tiedot ovat keskenään ristiriitaisia.

Esim. Otavan vanhassa tietosanakirjassa ilmoitetaan sodassa kaatuneen 3,200 valkoista ja 5 500 punaista sekä 300 tuntematonta. Valkoisten teloittamia punaisia sanotaan olleen vain 2,000—3,000. Kirjassa "Kuinka se oikein tapahtui" Väinö Tanner kertoo punaisten menettäneen taisteluissa 3,580 miestä. Sos. dem. puoluetoimiston keräämän tilaston mukaan, joka ei ole läheskään täydellinen, koska siihen on koottu vain henkilökohtaisesti todetut tapaukset, oli ilman tuomiota murhattu 6,201 punaista. Kirjassaan Tanner kertoo:

"Pitkin matkaa teloitettiin ihmisiä joko kokonaan ilman tutkintoa ja tuomiota tai kenttätuomioistuimien julistamien tuomioiden nojalla. Tällä tavalla henkensä menettäneitä laskettiin olleen noin 20,000 henkeä."

Valkoiset historiankirjoittajat yleensä kieltävät valkoisten sotatoimien aikana suorittamat veriteot. Niinpä valkoisen senaatin jäsen Onni Talas väittää kirjassaan "Ei ole niin tapahtunut" mm., että "Pohjois-Suomessa, jossa valkoiset jo heti sodan alussa vallitsivat, ei tuollaisia laittomuuksia tapahtunut."

Kuitenkin Oulussa, Raahessa, Kemissä ja Rovaniemellä murhattiin taistelujen jatkuessa etelässä lukuisia työväenliikkeen miehiä. Oulussa ja muualla Pohjois-Suomessa murhattiin myös monia valkoisten asepalveluksesta kieltäytyneitä. Varkauden taistelujen päätyttyä 20. 2. 1918 rivitettiin vangitut työläiset ja joka kymmenes tapettiin heti. Henkensä menetti näin 123 työläistä. Tämän jälkeen tapettiin päivittäin 15 vankia. Kaikkiaan teloitettiin 450 Varkauden työläistä.

VALTIORIKOSOIKEUDET TOIMIVAT

Valtiorikosoikeudet perustettiin tynkäeduskunnan päätöksellä toukokuun 29. pnä 1918. Ne aloittivat työskentelynsä kesäkuun puolivälissä. Mannerheimin vaatimuksesta näissä oikeuksissa oli mukana sotilasjäsen. Senaattori Onni Talas selittää tämän johtuneen siitä, että päämajassa pelättiin, että jos siviilihenkilöt yksinään tuomitsevat vankeja, nämä pääsevät liian vähällä. Alioikeudet toimittivat valtiorikosoikeuksille 75,000 syytekirjelmää, joiden perusteella tuomittiin 67,788 henkilöä. Valtiorikosoikeus antoi 555 kuolemantuomiota. Tuomittujen joukossa oli 7 kansanedustajaa. Eräitä kansanedustajia teloitettiin ilman tutkintoa. Näin tapahtui mm. kansanedustaja Kaarlo Suosalolle, joka teloitettiin Pietarsaaressa 2. 3. 1918 ilman tuomiota.

Virallisen tilaston mukaan tuomituista oli 4 poikaa alle 15-vuotiaita, 962 miestä ja 138 naista vain 15 vuotta täyttäneitä. Tuomituista oli 28.6% alle 21-vuotiaita. Suuri määrä tuomituista kuului 25—29-vuotiaisiin. 50—58-vuotiaita tuomittiin 2,274 henkilöä. 60—69-vuotiaista sai tuomion 389 miestä ja 29 naista. Yli 70-vuotiaita tuomittiin 41 miestä ja 3 naista.

Tuomituista oli kaupunkilaisia 27.6 pros. ja maaseutulaisia 72.4%. Kaupunkilaisista oli 6.6 pros. naisia ja maaseutulaisista 5.6 pros. Palkkatyöläisiä oli tuomittujen joukossa enemmistö, mutta tuomittujen joukossa oli myös tuhatmäärin torppareita ja pienviljelijöitä. sadat käsityöläiset ja sivistyneistön edustajat tulivat myös tuomituiksi.

Varsin mielenkiintoinen on tilasto, jonka Suomen Sosialidemokraattinen Nuorisoliitto keräsi vuonna 1919 tuolloin toimintaan saaduista 157 osastostaan. Näiden osastojen jäsenmäärä oli vuoden 1917 lopussa ollut 12,901, joista miehiä 7,957. Näistä oli osallistunut taisteluihin 3,398 eli 42.5 pros. Rintamilla kaatui näistä 207 eli 6 pros. Tilastojen mukaan näiden 157 nuoriso-osaston jäsenistä ammuttiin ilman tutkintoa ja tuomiota 284. 3,309:stä vangiksi joutuneesta nuorisoliittolaisesta kuoli vankileireillä 384. Nuorisoliittolaisia (ko. osastojen jäseniä) tuomittiin valtiorikosoikeudessa 2,784.

VANKILEIRIT — KUOLEMANLEIRIT

Vankileireillä oli kansalaissodan päätyttyä 90,000 vankia. Sotaministeri W. Thesleffin antamien tietojen mukaan oli vankileireissä vielä 5. 7. 1918 kaikkiaan 72,589 vankia. Näistä oli naisia 4,575. Santahaminassa oli heinäkuun alussa yli tuhat naista, joista 86 pros. oli 15—20-vuotiaita.

Kuolevaisuus vankien keskuudessa oli suuri. Professori R. Tigerstedtin laskelmien mukaan kuoli esim. Tammisaaressa kesäkuun 6. päivästä heinäkuun loppuun viikottain 1,000 henkeä kohden:

kesäkuun 6—12 päivän viikolla 6 henkeä.
kesäkuun 13—19 päivän viikolla 9 henkeä,
kesäkuun 20—26 päivän viikolla 23 henkeä.
kesäkuun 27:sta 3. heinäkuuta 15 henkeä.
heinäkuun 4—10 päivän viikolla 19 henkeä.
heinäkuun 11—17 päivän viikolla 27 henkeä.
heinäkuun 18—24 päivän viikolla 41 henkeä ja
heinäkuun 25—31 päivän viikolla 42 henkeä.

Elokuussa tilanne paheni: niinpä 15—20 päivän välisenä aikana kuoli 50 vankia tuhatta kohden.

Kun Tammisaaressa oli 8,597 vankia, niin oli viikkoja, jolloin kuoli 350 vankia eli 50 vankia viikossa tuhatta vankia kohden. Saatujen tietojen perusteella kuoli vankilassa 6 päivästä kesäkuuta 31 päivään elokuuta 1918 1,247 vankia. Suomen kommunistisen puolueen arkistossa olevien luettelojen mukaan Tammisaaren vankilassa kuoli kaikkiaan 2,840 henkilöä, joista vankilan sairaalassa kuoli ainoastaan 672 henkilöä. Kaikki nämä henkilöt ovat nimeltä mainittuja sanotuissa luetteloissa.

Kesäkuun 28 päivänä vankeja oli maan vankileireissä vielä 73,915. Nämä oli sijoitettu tällöin 19 vankileiriin oltuaan sitä ennen eri puolilla maata 61 eri leirissä. Näissä keskitysleireissä oli vankeja: Helsingissä 13,173, Hämeenlinnassa 9.932, Lahdessa(Hennala) 9,822, Tammisaaressa 8,597, Riihimäellä 8,306, Tampereella 7,693, Viipurissa 5 924, Kuopiossa 2,614, Turussa 2,449, Lappeenrannassa 1,879, Oulussa 881, Vaasassa 859, Sortavalassa 700. Mikkelissä 607, Toijalassa 166, Raahessa 112, Savonlinnassa 107, Artjärvellä 67, Seinäjoella 54.

Edellä esitettiin jo tiedot Tammisaaren kuolemankartanon oloista. Samanlaiset olot olivat Hämeenlinnassa, Hennalassa, Riihimäellä, Tampereella, Viipurissa ja muualla.

Vankiloissa kuolleitten kokonaismäärästä ei ole aivan tarkkaa tietoa Vaasan läänin maaherra Sarlinin 30. 4. 1918 eduskunnassa tekemän ilmoituksen mukaan tämän luvun sanottiin olevan 11,783. Näistä kuoli sairaaloihin 9,010 ja kasarmeihin 2,773. Edustaja Hakkila ilmoitti huhtikuun 30. päivänä 1919 välikysymyskeskustelussa viikkoraporttien osoittavan, että vankileireillä kuoli neljän kuukauden aikana 11,000 tutkintovankia ja että koko vuonna kuoli kaikkiaan 14,000 vankia.

Vuonna 1918 teloitettujen punaisten lukumäärästä ei myöskään ole täsmällistä tietoa .Luotettavimmalta tuntuu paikkakunnittain suoritettu tutkimus josta kuitenkin puuttuu eräitä paikkakuntia. Sen mukaan punakaartilaisia teloitettiin valkoisten toimesta v. 1918 14,604. Valkoisen terrorin uhrien luku nousee näin ollen ainakin 29,000:een. Jaak-

(Jatkuu sivulla 3)

Brezhnev keskusteli yli neljä tuntia SDP:n kanssa

Moskova. — Neuvostoliiton ensimmäinen mies, puoluejohtaja Leonid Brezhnev keskusteli perjantaina Moskovassa lähes neljä tuntia Suomen sosdem. puolueen valtuuskunnan kanssa, jota johtaa puheenjohtaja Rafael Paasio.

Puoluesihteeri Erkki Raatikainen luonnehti tapaamisen ilmapiiriä ystävälliseksi ja positiiviseksi. Hän huomautti edelleen, että suomalaiset ovat tyytyväisiä matkaansa.

SDP:n ja NKP:n ensimmäinen puoluetason neuvottelu pidettiin vanhan torin varrella NKP:n vihreässä keskustalossa, jonka katolla liehuu joka päivä Neuvostoliiton punainen lippu. Valtuuskunta asuu Moskovassa SKP:n vierashuvilassa Lenin-torilla, mikä sekin merkitsee huomionosoitusta vieraita kohtaan.

Puoluejohtajat esittelivät perjantain keskustelun aikana hyvin laajasti maailmanpolitiikkaa koskevia käsityksiään ja esimerkiksi Vietnamin kriisin osalta kannanottojen sanottiin olevan hyvin samankaltaisia. Samoin monien turvallisuuskysymyksien osalta.

Esillä olivat luonnollisesti myös työväenliikkeen yhteistyöhön liittyvät asiat ja erityisesti kommunistien ja sosialidemokraattien kontakti. Molemmat osapuolet lienevät aikaisempien kantojensa mukaisesti ilmaisseet halunsa kosketusten lisäämiseen.

SDP:n valtuuskunta katsoi perjantai-iltana balettia Kremlin kongressipalatsissa. Mikäli ilmat ovat viikonlopun aikana suotuisia vieraat matkustavat kaupungin ulkopuolelle lepäämään. Korkean tason keskustelut jatkuvat joka tapauksessa vielä ja virallisen tiedonannon uskotaan tulevan julkisuuteen maanantaina, jolloin suomalaiset palaavat kotimaahan.

Ruotsi karkoittaa 30 romaania

Tukholma. — Ruotsin hallitus päätti perjantaisessa istunnossaan passittaa maasta 30 romaania, jotka asuvat Ruotsissa ilman työ- ja oleskelulupaa. Yhdeksäntoista heistä saa kuitenkin humanitaarisista syistä maassaololuvan vuoden loppuun saakka.

Samalla hallitus päätti antaa sisäministeriön alaiselle työryhmälle tehtäväksi selvittää, millä tavoin romaanien maahanmuuttokysymyksiä olisi käsiteltävä pitkän tähtäyksen eurooppalaisen ratkaisuyrityksen puitteissa.

Prahassa jatkettiin Moskovan keskustelua; neuvonpito "sydämellistä"

Moskova. — Lauantaina — Neuvostoliiton pääministeri Aleksei Kosygin joka oli viime viikolla Tshekkoslovakiassa virallisen tiedon mukaan "lyhyellä vierailulla lepäämässä ja hoitamassa terveyttään", tapasi lauantaina kaikki Tshekkoslovakian johtajat. Keskusteluja sanottiin "ystävällisiksi ja sydämellisiksi",

Näkyvästi kaikissa Moskovan aamulehdissä julkaistu vierailu-uutinen kertoi edelleen, että matkan aikana on tarkoitus jatkaa keskusteluja, joita käytiin Moskovassa kaksi viikkoa sitten Tshekkoslovakian uusien johtajien täällä käydessä. Silloin ilmoitettiin, että keskeisenä asiana olivat talouskysymykset.

Keskustelujen aiheista ei täällä ole käytettävissä lisätietoja, eikä ulkoministeriö kertonut myöskään milloin pääministeri Kosygin palaa kotiin. Tshekkoslovakiassa on samaan aikaan puolustusministeri Gretshkon johtama sotilasvaltuuskunta.

Moskovan lehdet julkaisevat jatkuvasti ideologiseen kampanjaan liittyviä kirjoituksia, joista tarkkailijat lukevat runsaasti Tshekkoslovakian tapahtumiin liittyvää arvostelua. Täkäläinen julkinen sana ei sen sijaan ole välittänyt kovinkaan paljon tietoja itse tapahtumista ja niinpä Moskovassa kiertääkin monenlaisia ja usein jopa mielikuvituksellisiakin huhuja.

"N-LIITTO YMMÄRTÄÄ"

Praha. — Neuvostoliiton pääministeri Aleksei Kosygin keskusteli lauantaina presidentti Ludvik Svobodan ja puoluejohtaja Alexander Dubcekin kanssa. Uutistoimisto CTK ilmoitti keskustelujen osoittaneen, että Neuvostoliitto ymmärtää suuntauksen, jonka Tshekkoslovakia on valinnut sosialismin kehittämiseksi.

PÄIVÄN PAKINA

PATA KATTILAA SOIMAA

Kuinka suuri on ero pääministeri Pierre Trudeaun ja konservatiivijohtaja Robert Stanfieldin asenteissa Quebeciin nähden?

Joitakin näiden miesten puheita kuunnellessa tuntuu siltä, että he ovat niin kaukana toisistaan kuin on yö päivästä tai pohjoisnapa etelänavasta.

Yhtäältä mr Stanfield julistaa julmettuneena, että yrittäessään kalastella anglosaksilaisten piirien ääniä, pääministeri Trudeau on järjestänyt tarpeettoman konfrontaation Quebecin pääministeri Daniel Johnsonia vastaan.

Toisaalta pääministeri Trudeau laukoo, että mr Stanfield on "erehtynyt luulemaan, jotta Quebec ja mr Johnson ovat yksi ja sama asia", vaikka pääministeri Johnson on vain yksilö, joka on valittu quebecilaisten puhemieheksi yksin omaan maakunnallisissa, eikä lainkaan kansallisissa kysymyksissä.

Mutta jos tutkitaan heidän lausuntojaan ja puheitaan yksityiskohtaisemmin, niin silloin löytyy heidän asenteistaan hyvin vähän todellista eroavaisuutta. —

Pyrkiessään antamaan itsestään "harkitsevan" miehen kuvan, mr Stanfield kieltäytyy ryntäämästä mr Trudeaun tavoin suin päin esimerkiksi pääministeri Johnsonia vastaan.

Siinä hän menettelee poliittisen tarkoituksenmukaisuuden kannalta täysin asiallisesti. Torypuolue ei selviydy voittajaksi, jos se ei saa lisää kannatusta erikoisesti Quebecista ja myös Länsi-Canadasta.

Arvostellessaan pääministeri Trudeauta hänen Quebec-vastaisista lausunnoistaan, mr Stanfield kalastelee luonnollisesti Quebecin vissien kansallismielisten piirien, mukaanlukien Union Nationale-puolueen ja pääministeri Johnsonin kannatusta.

Tässä mielessä hän puhuu samanaikaisesti molemmista suupielistään — esittää yhtäältä joitakin epämääräisiä lausuntoja "kahdesta perustavasta rodusta" ja toisaalta alleviivaten, että hän on "yhden Canadan" horjumaton kannattaja kuten on pääministeri Trudeaukin.

Mutta poliittista tarkoituksenmukaisuutta on siinäkin kun pääministeri Trudeau on kirpeästi arvostellut pääministeri Johnsonin "kahden kansan" asennetta alleviivaten kaikissa tähänastisissa puheissaan, että liittohallituksen säilymisen ehtona on se, että Canadalla "on vain yksi ääni" kansainvälisissä kysymyksissä — ikäänkuin tämän "yhden äänen" tavoitetta ei voitaisi saavuttaa useammalla kuin yhdellä, nimenomaan Ottawan sanelemalla vanhalla ja yhä enemmän käyttökelvottomaksi osoittautuvalla tavalla.

Nyt on kuitenkin jo merkkejä siitä, että pääministeri Trudeau ja hänen takanaan olevat voimat laskevat, jotta liberaalien kannatusta ei voida enää muualla Canadassa lisätä yksinomaan hyökkäämällä pääministeri Johnsonia ja ranskalais-canadalaista kansallismielisyyttä vastaan.

"Me olemme tehneet asenteemme tunnetuksi", selitti pääministeri Trudeau muutama päivä sitten ja sanoi, että hän on valmis luopumaan keskustelusta Quebeciin suhtautumisesta jos mr Stanfield menettelee samoin.

Ja tietäen, että kahdella hevosella ratsastaminen voi onnistua vain visseissä tapauksissa, mr Stanfield on puolestaan luvannut suostua siihen, tosin visseillä ehdoilla, että vanhojen puolueitten toimesta julistetaan voimaan moratoriumi Quebecin asioista keskustelusta koko vaalikampanjan loppuajaksi.

Selvää onkin, että kummallakaan vanhalla puolueella ei ole mitään rakentavia ehdotuksia, suunnitelmia ja esityksiä yhä pahemmaksi kehittyvän perustuslaillisen kriisin ratkaisemisen hyväksi

Mikäli herrat Trudeau ja Stanfield eivät hautaa asiaa moratorium-sopimukseen, vaan jatkavat puolue-etujen tavoittelun mielessä neulanpistoja toinen toistaan kohtaan Quebecin kysymystä välikappaleena käyttäen, silloin voidaan hyvällä omallatunnolla ja täysin oikeutetusti sanoa, että "pata kattilaa soimaa, musta kylki kummallakin". — Känsäkoura.

Urheilua

Tapio ja Matti Laakso varmimmat painin olympiakatsauksissa

Seinäjoki. — Eero Tapio ja Matti Laakso esittivät varminta kuntoa täällä sunnuntaina päättyneissä painin olympiakatsauksissa. Heidän sarjavoittonsa oli täysin kiistaton.

Myös Matti Laakso oli sarjansa paras ja samaa voidaan sanoa 97 kg:n sarjan voittaneesta Caj Malmbergista. Toiset sarjavoittajat olivat 57 kg Jussi Vesterinen, 57 kg Risto Björlin raskaassa sarjassa Arje Nadbornik, joiden paremmuudesta voidaan hyvin paljon jossitella. Yllättävin oli kuitenkin alle 87 kg:n sarjan ratkaisu, jossa ensimmäinen sija jouduttiin jakamaan kolmen miehen Teuvo Ojalan, Tapani Mäenpään ja Pentti Punkarin kesken.

Puntit tasan Suomen ja Ruotsin kohdatessa

Tampere. — Suomen ja Ruotsin painonnostomaaottelu Tampereella 19. toukokuuta on ehkä kaikkien aikojen kiintoisin. Kauden kärkitulosten perusteella menivät voitot tasan 3—3, ja raskaansarjan miehillä on sama tulos 505 kg.

Suomi voitti Ruotsin ensimmäisen kerran vuonna 1958 tuloksella 5—2, ja sen jälkeen valtikka onkin pysynyt lahden tällä puolen. Viime aikoina Ruotsista on kuitenkin kantautunut suorastaan pelottavia tietoja: sarjassa 90 kg. erittäin lahjakas Bo Johansson on saavuttanut 500 kg:n haamurajan. Kaarlo Kangasniemellä on todella vaikea tehtävä tuoda piste kotiin. Kahden ylimmän sarjan korkeatasoiset kamppailut antavat varmasti suolan tälle maaottelulle.

Nyrkkeilyn kieltäminen jälleen esillä

Kööpenhamina. — Joukko pohjoismaisen neuvoston jäseniä on ehdottanut, että neuvosto kehottaisi Tanskan, Suomen, Norjan ja Ruotsin hallituksia kieltämään ammattinyrkkeilyn.

Esityksen tekijät viittaavat nyrkkeilyn aiheuttamista vahingoista tehtyyn mietintöön, joka julistettiin Pohjoismaiden neuvostossa aiemmin tänä vuonna. Islannin ammattilaisnyrkkeily kiellettiin jo vuonna 1956. Ruotsissa oikeusministeri Herman Kling on voimakkaasti hyökännyt ammattilaisnyrkkeilyä vastaan.

Talts taas ME tempaus

Lugansk. — Eestiläinen Jan Talts tempalsi Neuvostoliiton painonnoston mestaruuskilpailuissa 153,5 kg, mikä ylittää 0,5 kg hänen nimissään olevan painonnoston raskaan keskisarjan maailmanennätyksen.

Pentti Pousi on hypännyt USAssa pidetyissä yleisurheilukilpailuissa Suomen ennätyksen kolmiloikassa. Hänen tuloksensa 16,48 on kahdeksan senttiä parempi jo lähes kahdeksan vuotta vanhaa Kari Rahkamon entistä ennätystä.

Pentti Pousin tulos on myös kauden maailman kärki tämän kesän tilastossa, seuraavana tulee Australian McGrath 16,32 ja sitten USA:n Hopkins 16,29 ja niin ikään jenkki Walker 1626. Kovike neuvostoliittolaisten kolmiloikkaajien saavutuksista ei ole vielä kantautunut tietoja.

Noe, 14 vuotias 195 cm

Pariisi. — 14-vuotias ranskalainen koulupoika Marc Noe on hämmästyttänyt asiantuntijoita hyppäämällä korkeutta 195. Tämä tapahtui kaiken lisäksi melko vajanaisella tyylillä.

Montegeronin nuorisokilpailuissa Pariisin lähellä hän oli vähällä paastä myös 2 metristä. Tiettävästi vain kerran aikaisemmin on suunnilleen saman ikäinen poika selviytynyt kahdesta metristä. Hän oli venäläinen Vasili Tshmarski, joka 15 vuoden ikäisenä vuonna 1957 hyppäsi 2 metriä. Hän joutui kuitenkin vähän myöhemmin luopumaan urheilusta akillesjänteen vioittumisen takia.

Mainittakoon, että maailmanennätysmies, venäläinen Valeri Brumel pääsi 15-vuotiaana vain 175.

ME-Beljajev oli kolmas

Lugansk. — Donetskilainen opettaja Grigori Kotshiev saavutti vuoden väliajan jälkeen Neuvostoliiton painonnoston keskisarjan mestaruuden tuloksella 470 kg. Toiseksi sijoittunut viimevuotinen mestari Boris Selitski nosti saman tuloksen, mutta oli 300 g. Kotshievia painavampi. Kolmannen tilan valtasi kieviläinen Vladimir Beljajev tuloksella 460 kg, mikä on 25 kg. hänen nimissään olevaa maailmanennätystä huonompi.

Yliopisto irti sodankäynnistä

Lontoo. — Yli 1,000 Essexin yliopiston opiskelijaa uhkasi torstai-iltana jäädä pois lukukauden lopputenteistään, ellei kolmen ylioppilaan erottamismääräystä peruuteta.

Kolme opiskelijaa erotettiin yliopistosta, koska he olivat heittäneet savupommin mielenosoituksessa vastalauseeksi sen johdosta, että yliopistossa on tällä hetkellä kemiallisen sodankäynnin tutkimusta, johtori Thomas Inch.

Kahden viime päivän aikana oli joukko opiskelijoita joita tukee myös 40 yliopiston opettajaa, pitänyt hallussaan yliopiston rakennuksia ja vaatinut laitoksen muuttamista "vapaaksi yliopistoksi".

— Ei liika lihota, jos ei kohtuus elätä.

Mitä kauneimmat
KEVÄÄN KUKKASET
rakkaimpamme
Hannes Vuoren
MUISTOLLE
Kuoli toukokuun 27 pnä 1967.
Syvästi kaivaten,
IRENE VUORI
DOLORES JA KEVEN
St Catharines Ontario

Kauneimmat
PUNARUUSUT
Sinulle
Hannes Vuori
On vuosi kulunut
kun poistuit joukostamme.
Sinua aina muistaen,
DONALD, ELLI ja ARVO
St. Catharines Ontario

Huhtikuun 6. paljastettiin Helsingin Olympia-satamassa Suomen ensimmäinen rauhanpatsas. Tämä kuvanveistäjä Essi Renvallin valmistama patsas on kolmen metrin korkuisella alustalla ja pronssiin valetulla naishahmolla on pituutta runsaat viisi metriä. Patsas painaa kaksi ja puoli tonnia. Kuvan on ottanut ja Liekille lähettänyt J. E. Huttunen Helsingistä. Hänen kirjoittamansa runo "Rauhanpatsas" julkaistiin Liekissä.

LUOKKASODAN JÄLKINÄYTÖS

(Jatkoa 2 sivulta)

ko Paavolaisen tutkimukset valkoisten terroristia päättyvät suunnilleen samaan tulokseen.

Taistelujen kestäessä tapahtui myös punaisten puolella veritekoja. Oikeuskansleri K. G. Söderholm esittää kirjassaan tutkimuksen punaisten puolella surmattujen valkoisten ammateista ja luettelee tässä yhteydessä 624 surmattua, jotka ovat tulleet esille valtiorikosoikeuden käsittelyssä. Söderholm väittää punaisten puolella surmatuista tulleiden valkoisten luvun nousevan yli tuhanteen. Jaakko Paavolainen toteaa tutkimuksessaan "Punainen terrori" punaisten puolella surmattuja olleen 1,649.

Osa näistä surmatuista oli tolella joutunut järjestäytymättömien rikollisainesten murhaamaksi. Huomattava osa oli kuitenkin joutunut kiinni valkoisten vakoilu- ym. tehtävissä ja saanut niissä surmansa. Nämä lisäsivät ns. punaisen terrorin uhrilukua. Joka tapauksessa Kansan valtuuskunta ja punaisen kaartin johto kielsivät jyrkästi moneen kertaan ryhtymästä minkäänlaisiin terroritekoihin ja monia niihin syyllistyneitä rangaistiin vallankumouksellisella ankaruudella.

VALKOINEN MIELIVALTA

Nekin työläiset, jotka eivät joutuneet vankileireille, saivat tuntea valkoisten voiton seuraukset varsin raskaana. Kaikki työväen poliittinen toiminta oli kielletty. Suojeluskuntalaisten mielivalta piti varsinkin erällä maaseutupaikkakunnilla yllä pelkoa ja epävarmuutta. Yksikään työläinen joka oli kuulunut työväenjärjestöihin, tilannut työväenlehtiä tai jonka tiedettiin vain kannattavan työväenliikettä, ei voinut olla varma huomisesta päivästä. Vangitaanko vai joutuuko riehuvien suojeluskuntalaisten ampumatauluksi? Tällaiset kysymykset painoivat mieliä nälkää näkevissä työläiskodeissa, huoli vankiloissa viruvista omaisista lisäsi tuskaa ja levottomuutta.

Tynkäeduskunnassa käytiin edellisen vuoden suurten uudistusten kimppuun. Työnantajat koettivat käytännössä jo soveltaa jatkettuja työpäiviä ja kiristää työoloja. Valtiovalta suoritti suurpuhdistusta rautateillä, postilaitoksessa ja muissa virastoissa sekä koululaitoksessa. Kaikki punaisten puolella olleet erotettiin armotta, jokainen joka ei liittynyt suojeluskuntaan joutui niin ikään erotetuksi tai ainakin painostuksen kohteeksi.

(Teoksesta Suomen Kommunistinen Puolue v. 1918—1924)

Valkoisten muistojuhla

Moskova — Neuvostoliiton hallituksen iltalehti Izvestija kiinnitti viikko sitten tiistaina huomiota torstaina Tampereella pidettävään Suomen kansalaissodan valkoisten muistojuhlaan ja tansseihin sekä tilaisuus on rauhansopimuksen vastainen sekä tähtää Suomen ja Neuvostoliiton suhteiden huonontamiseen.

Izvestija muistutti Mannerheimin osuutta Suomen historiassa ja huomautti, että Tampereen tilaisuuden järjestämisestä ilmoitettu Vapaussoturien Tukirahasto jatkoi rauhansopimuksessa kiellettyä Vapaussoturien Liiton toimintaa.

Tampereen tilaisuutta koskeva kommentti julkaistiin lehden ulkomaan sivulla näkyvästi neljällä palstalla varustettuna otsikolla "Vaarallinen hanke". Kirjoittaja S. Zykov lainaa pitkään Kansan Uutisten kirjoitusta vapaussotamyytistä ja Suomen itsenäistymisestä Leninin hallituksen myönnettyä maalle itsenäisyyden.

Kehoitti USAta auttamaan neekereitä

New York — USA:n ydinvoimatiedemies, joka auttoi atomipommin kehittämistä haluaa hallituksensa vähentävän kallista avaruusohjelmaansa ja ohjaamaan nämä varat Amerikan neekereiden olotilan parantamiseen.

"Me panemme vaunut hevosen eteen", sanoi tri Ralph Lapp, joka on arvostellut USA:n ydinvoimaohjelmaa sitten toisen maailmansodan ja joka on nyt kirjailija ja luennoitsija. Hän oli Torontossa kolme päivää nauhoittamassa CBC:lle Science and Conscience (Tiede ja omatunto) televisio-ohjelmaa.

"USA käyttää miljardeja ja tulee käyttämään miljardeja enemmän avaruusohjelmaansa tulevaisuudessa", sanoi hän, "aikana jolloin on huutava tarve puhdistaa neekerien ghettot."

"Se näyttää irooniselta", hän jatkoi, "että sinä päivänä kun tri Martin Luther King murhattiin, me laskimme puolenmiljoonan dollarin laukauksen avaruuteen Cape Kennedysta."

'Me olisimme voinut käyttää tämän rahan viisaammin." Hän sanoi että USA:n neekerit tekevät väärin marssiessaan Washingtoniin. Heidän pitäisi marssia Cape Kennedyn alueella, joka on avaruusaluksien lähetyspaikka", sanoi hän.

Tehkää Suomi-matkanne
BALTIC STEAMSHIP LINES'in
matkustajalaivalla
"ALEXANDR PUSHKIN"
Montrealista Helsinkiin ilman mitään vaihtoja.

Kulkuvuorot Montrealista:

TOUKOKUUN	30
KESÄKUUN	29
ELOKUUN	15
SYYSKUUN	16
LOKAKUUN	17

Kulkuvuorot Helsingistä:

TOUKOKUUN	15
KESÄKUUN	15
HEINÄKUUN	14
ELOKUUN	31
LOKAKUUN	2

Kaikilla matkoilla laiva poikkeaa Helsingissä. Siis matkalla ei mitään vaihtoja, vaan samassa laivassa matkan päämäärään asti.

Halvin turistiluokan "Intermediate"-kauden lipun hinta Montrealista Helsinkiin $314.00.

Tehkää paikkatilauksenne osoitteella:
VAPAUS TRAVEL AGENCY
P.O. BOX 69, SUDBURY, ONT.

Toronton kuulumisia

Toronto. — Saimme tilaisuuden nauttia suurenmoisesta konsertista Massey haalilla lauantaina tk. 11 päivän iltana, United Ukrainian Shevchenko mies-kuoron, mandoliini-orkesterin ja tanssijoiden esityksistä, Ukrainalaisten 50-vuotis-juhlassa. Juhla-ohjelma oli kerrassaan mahtava ja vielä mahtavammaksi teki sen juuri Euroopan matkalta palanneen kuuluisan tenorisoololaulajan Alexander Ticknovichin esitykset, jotka nostattivat aploodimyrskyn yleisöltä. Kaikki oli korkeatasoista esitystä tältä toista sataa käsittävältä taiteilijajoukolta joka tekee paljon työtä sen eteen ja sitten näin mahtavasti onnistuu.

Mandoliini-orkesterin konsertti on sunnuntaina toukokuun 26. päivänä kello 2.30 ip. Bickford Park High School Auditoriumissa, 777 Bloor St, W. Liput ovella $2.00

Neuvostoliiton laivaston yhtyeen esitykset Maple Leaf Gardensissa oli tuhansille nautinto ja nähtävyys.

* * *

Tarmolan avajaiset pidetään kesäkuun 1. ja 2. päivänä. Sunnuntaina 2. päivänä esiintyy kuoro ja on muutakin ohjelmaa. Lauantai-iltana on kabarettitanssit, että on lystiä ja touhua jokaiselle kuten aina ennenkin. Tervetuloa suurin joukoin mukaan. J.N.

Kansanedustaja Pekka Silander on kuollut

Helsinki. — Viikko sitten maanantaina tavoitti koko kansandemokraattisen järjestöväen ja maan ammattiyhdistysliikkeen suruviesti, joka kertoi, että kansanedustaja sähköasentaja Pekka Silander kuoli pitkällisen sairauden murtamana Turussa.

Kansanedustaja Silander antoi Suomen työväenluokalle mittavan päivätyön johon vain harvat pystyvät. Hän tuli työväenliikkeen toimintoihin urheilu- ja ammattiyhdistysliikkeen kautta, osallistuen kuitenkin heti sodan jälkeen myös poliittiseen toimintaan kansandemokraattisen liikken riveissä.

Kansanedustaja Pekka Silander oli syntynyt 15. 3 1925 Askaisissa ja hänet valittiin Turun kaupunginvaltuustoon vuonna 1953. Sen jälkeen hän toimi mm. Turun kaupunginsairaalan johtokunnassa, teknillisten laitosten lautakunnassa, palkkaenergia- ja virastotalotoimikuntien jäsenenä sekä muissa lukuisissa kunnallisissa tehtävissä.

Urheilun piirissä toimivat työväen liikkeen ihmiset muistavat Pekka Silanderin entisenä aktiiviurheilijana ja toimitsijana sekä TUL:n Varsinais-Suomen piirin edustajana TUL:n johtoelimissä mm. liittovaltuuston jäsenenä. Niin ikään monet edustukset TUL:n liittokokouksissa ja piirikokouksissa ovat käyttäneet hänen urheilupoliittista asiantuntemustaan hyväkseen.

Kenties mittavimman päivätyön kansanedustaja Pekka Silander teki kuitenkin ammattiyhdistysliikkeen työsaralla. Erityisen merkittäväksi hänen panoksensa tuli Suomen Metallityöväenliiton ongelmallisten kysymysten hoitamisessa viime vuonna, jolloin hän SML:n liittokokouksessa omalla vahvalla persoonallaan vaikutti määrätietoisesti liiton demokratisoimiseen.

Ammattiyhdistysliikkeen piirissä Pekka Silander toimi ennen kansanedustajaksi tulemistaan Suomen suurimman ammattiosaston metalli-40n toimitsijana Turussa, johon tehtävään hänet siirrettiin Valmetin Pansion tehtailta vuonna 1962. Silanderista voidaan sanoa, että hän oli mittava "kentän" mies ammattiyhdistysliikkeen piirissä. Hän toimi SAK:n liittovaltuuston varsinaisena jäsenenä vuodesta 1961 asti. Metalliliiton liittovaltuustoon hänet valittiin v. 1967 ja sen puheenjohtajaksi viime vuonna. Turun metallityöläisiä Silander edusti ensi kerran liiton liittokokouksessa jo vuonna 1947, siis 22-vuotiaana.

Osoitus Silanderin nauttimasta työläisten kannatuksesta oli hänen valintansa kansanedustuslaitokseemme viime eduskuntavaaleissa. Tämä työkausi muodostui hänta kohdanneen vaikean sairauden vuoksi varsin lyhyeksi ja päättyi kuoleman johdosta maanantaina tk 13 päivä.

Uskontojen konferenssi

Delhi. — Maailman kaikkien uskontokuntien johtajien kokous pidetään todennäköisesti tämän vuoden lopulla joko Genevessä tai Delhissä, ilmoitti rauhan ja uskonnonvapauden kansainvälisen komitean meksikolainen puheenjohtaja M. Hersberg Delhissä perjantaina.

Kokouksen tärkein tehtävä on työskennellä sotien lopettamiseksi ja atomiaseiden kieltämiseksi. Tri Hershberg sanoi keskustelleensa tällaisen kokouksen järjestämisestä Intian presidentin Zakir Husainin kanssa torstaina.

Kokoukseen osallistuisi mm. Canterburyn arkkipiispa, Dalai Lama sekä islamiuskon edustajia, sanoi Hershberg.

SUOMEN UUTISIA

Helsinki. — (Suomi-Seura) — Pielaveden kuparimalmio

Vuosikausia kestäneet tutkimukset Pielaveden Savion kuparimalmiosta ovat nyt päättyneet, ja ne johtavat todennäköisesti kaivostoiminnan aloittamiseen Pielavedellä. Kaivostoiminnan hoitaminen annettanee Outokumpu Oy:n tehtäväksi. (SS)

Poroeloa uhkaa tuho

Kevät on myöhässä Lapissa, ja poroeloa uhkaa kato pohjoisimmissa paliskunnissa. Porojen ravinnon saanti on ollut vaikeaa huhtikuun puolivälistä lähtien ja keinoruokinnasta huolimatta niitä on kuollut nälkään. Utsjoen paliskunnille tämä on jo kolmas kova vuosi peräkkäin.

Paikotellen tuntureita kattaa vielä paksu ja kova hanki, joten porot eivät saa jäkälää, ja nälissään ne harhailevat rajan yli. Suomen ja Norjan välisen esteaidan puuttuminen haittaa keinoruokinnan järjestämistä.

Tällä hetkellä näyttää uhkaavan täydellinen vasakato pohjoisimmalla tunturialueella. Paliskuntien miehet toivovat pikaisesti lauhaa säätä, sillä hangelle syntyvillä vasoilla ei ole suuria elinmahdollisuuksia. Heikkokuntoiset emot eivät pysty huolehtimaan vasoistaan. Tuhojen laajuus nähdään kuitenkin vasta keväällä, jolloin uusia vasoja ryhdytään merkitsemään ja kaikki kuolleet porot löytyvät. (HS)

Finnair avaa amerikanreitin ensi vuonna

Ensimmäinen Finnairin reitti Amerikkaan avataan tasan vuoden kuluttua, kertoi Finnairin pääjohtaja Gunnar Korhonen. Uutta reittiä lennetään Kööpenhaminan ja Amsterdamin kautta kuudesti viikossa. Lentoaika Amsterdamista New Yorkiin on kahdeksan tuntia.

Atlantin liikenne aloitetaan kahdella uusinta tyyppiä olevalla nelimoottorisella DC-8-62 suihkukoneella. Ensimmäinen kone luovutetaan yhtiön käyttöön helmikuussa 1969 ja toinen kuukautta myöhemmin. Koneet pystyvät ottamaan kerralla 190 matkustajaa ja huomattavan määrän rahtitavaraa. Finnairin osallistuminen Suomen ja Pohjois-Amerikan väliseen liikenteeseen perustettiin 29. 3. 1949 allekirjoitettuun Suomen ja USA:n väliseen lentoliikennesopimukseen. (HS)

"Korkean tason" keskusteluja SDP:n edustajilla

Moskova. — Arvovaltaisesti ja samalla korostetun ystävällisesti otti Neuvostoliiton kommunistisen puolueen johto vastaan puheenjohtaja Rafael Paasion johtaman Suomen sos.dem.-puolueen valtuuskunnan joka keskiviikkoiltana saapui ensimmäiselle viralliselle vierailulleen Moskovaan.

Vieraita oli lentokentällä vastassa mm. SKP:n keskuskomitean sihteeri Boris Ponomarjev. Moskovan alueen ensimmäinen puoluesihteeri Konotop, neuvostoparlamentin liittoneuvoston puhemies Spiridonov.

Kysymyksessä on NKP:n ja SDPn ensimmäinen virallinen tapaaminen ja keskustelujen uskotaan koskevan hyvin laajaa kysymyspiiriä, kansainvälistä politiikkaa, kommunistien ja sosialidemokraattien suhteita yleensä sekä NKP:n ja SDP:n suhteiden jatkamista ja luonnollisesti myös Suomen ja Neuvostoliiton suhteita.

Keskiviikkoiltana ei vielä ollut tiedossa ketkä NKP:n puolelta osallistuvat keskusteluihin, mutta asiaa tuntevissa piireissä sanottiin keskusteluja käytävän "korkeimmalla tasolla." Valtuuskunta palaa Suomeen lauantaina.

Suomalaiset viisumitta Romaniaan

Helsinki. — Suomen ja Romanian välillä on sovittu molemminpuolisesta viisumivapaudesta. Suomen kansalaiset joilla on voimassa oleva passi, voivat kesäkuun 1 päivästä lähtien saapua Romaniaan ja oleskella siellä enintään kolme kuukautta ilman viisumia. Romanian kansalaisille on Suomessa myönnetty tavanomainen kolmen kuukauden viisumivapaus.

Viisumivapaudesta sovittiin pääministeri Maurerin ja ulkoministeri Manescun vieraillessa Suomessa huhtikuussa.

Lähettäkää
erikoisonnittelunne
CSJ:n ja SCAUL:n kulttuuriväen yhteiselle
SUURJUHLALLE
jota tänä vuonna vietetään
SUDBURYSSA JA WANUPISSA.

Elokuun 2, 3, 4 ja 5 päivinä vietetään Sudburyssa ja Wanupissa kulttuuriväen vuotuinen SUURJUHLA.
Vapaus ilmestyy erikoisena SUURJUHLANUMERONA heinäkuun 25 päivänä.
Valitkaa allaolevista onnittelumalleista joko $2.00 tai $3.00 hintainen. Onnittelumne voitte lähettää maksun kanssa Vapauden konttoriin tai antaa paikkakuntanne asiamiehelle.

Parhainta onnea ja menestystä kulttuuriväen vuotuiselle
SUURJUHLALLE!
(Nimi)
(Osoite)
Hinta $2.00

Parhaimmat
onnittelumme
yhteiselle vuotuiselle
suurjuhlalle!
Hauskaa juhla-aikaa kaikille!
(Nimi)
(Osoite)
Hinta $3.00

Liittykää satojen ja tuhansien onnittelijain joukkoon!
Vapaus Publishing Company Limited
P.O. Box 69, Sudbury, Ontario

UUSI LOISTELIAS ja ajankohtainen JULKAISU
KERRAN KUUKAUDESSA
1 vuosikerta Canadaan $5.75
MM MAAILMA JA ME

IRTONUMEROT 60c
Postitse lähetettynä 70c
TILATKAA OSOITTEELLA:
VAPAUS PUBLISHING CO. LTD.
BOX 69, SUDBURY, ONTARIO

HYVÄÄ RUOKAA
KEITTOKIRJA JOKA INNOSTAA NOPEAAN JA HERKULLISEEN RUOANLAITTOON
Koko: 7¾" x 10½", käsittäen 534 sivua
351 valokuvaa — 16 herkullista värikuvataulua
HINTA SID. $13.50

HYVÄÄ RUOKAA on perustava opas nykykodin keittiöön. Sen resepteihin sisältyy arkiruokia ja juhlaruokia, kansallisia ruokalajeja ja vieraiden maiden erikoisuuksia, ravitsevia kodin ruokia, nopeita pikkuherkkuja illanistujaisiin, dieettiruokia — sekä taloudellisia ruokia laihan kukkaron päiviksi.
HYVÄÄ RUOKAA on oikotie taitavaan ruoanlaittoon. Sen joka reseptissä opetetaan kädestä pitäen eräitä ruoanlaiton 'peruskikkoja'. Lihan, kalan sekä muiden ruoka-aineiden valinnassa ja käsittelyssä annetaan tehokas pikakurssi.
Se on oikea opas keittiöönne koko elämänne ajaksi.

TILATKAA OSOITTEELLA:
VAPAUS PUBLISHING CO. LTD.
P. O. BOX 69 SUDBURY, ONT.

Tässä on vastaus korkeisiin kustannuksiin, suuriin käsirahoihin, ikäviin asunto-ongelmiin

KEITH REALTOR
PHOTO MLS LISTINGS

Tämän vuoksi
1) Pieni käsiraha
2) Toronton paras sijainti
3) 1 kuukausimaksu kattaa kaikki
4) Puhdas ja terveellinen ilma
5) Varmuutta, kukaan ei voi häätää teitä
6) Säästöjä säännöllisten kuukausimaksujen vuoksi
7) Omaisuuden arvonnousua, koska suurten kiinteistöjen arvo laskee enemmän kuin pienten

Kysykää 1 tai 2 makuuhuoneen asuntoja asunto-osake yhtiöstä
LAURI KANGAS
Kotiin 225-1751 — KONTTORIIN 487-3333
Toronto, Ontario

HYVÄ KIUAS-SAUNA TYÖN PUISTOSSA
Auki keskiv., lauant. ja sunnunt. kello 1 ip.—11 illalla
1763 PARIS ST. SUDBURY

Putkitus- ja lämmitys-
EXPERTIT
• ÖLJYPOLTTIMOITA •
Kustannusarviot vapaasti!
Morrison Plumbing & Heating (Sudbury) Ltd.
PUHELIN 674-6797
164 Elgin St. S., Sudbury

Delongchamp CARTAGE CO. LTD.
20 Lorne St. Puh. 675-5611
LYHYEN JA PITKÄN MATKAN RAHTIAJOA . . . TALOUSTARPEITA PAKATAAN — MUUTETAAN — SÄILYTETÄÄN — LÄHETETÄÄN
NYKYAIKAINEN VARASTOHUONE

LUOKITELLUT ILMOITUKSET

HALUTAAN VUOKRATA

VANHEMPI NAINEN HALUAA Vuokrata kaksi lämmitettyä huonetta, jossa on toiletti samalla lattialla. Soittakaa: Puh. 675-1521. (23-25)

MYYTÄVÄNÄ

CSJ:n KAMINISTIQUIAN OSASTO No 32 omaisuus, haalin tontti, pohjoispuoli tontista 20, Concession 4, Ware, kaksi eekkeriä. Lähettäkää tai jättäkää tarjoukset kesäkuun 4 päivään mennessä osoitteella: Aluetoimikunta, c/o Vapaus Branch Office, 316 Bay St., Port Arthur, Ont.

MUISTILISTA

Työn Puiston siivoustalkoot pidetään maanantaina kesäk. 3. Hilja Smith on luvannut pullakahvit talkoolaisille ja saunakin on kuumana.

Suurjuhlakomitean kokous on Finnish-haalilla torstaina tk. 30.p. kello 7.30 ip.

Työn Puiston mainio sauna on avoinna keskiviikkoisin lauantaisin ja sunnuntaisin kello 1—11 ip.

Melody-orkesterin harjoitukset Finnish haalilla maanantaisin kello 7.30 illalla.

Sävel-kuoron harjoitukset Finnish-haalilla keskiviikkoisin kello 7.30 ip.

Tilatkaa Vapaus!

✝

Jackson & Barnard
HAUTAUSTOIMISTO

Nykyaikainen hautaustoimisto, omistautunut hienotunteiselle palvelulle kaikkien uskontojen traditsiooneissa.

VAPAATA PARKKEERAUSTILAA TONTILLAMME

233 Larch St. Sudbury

ONNITTELUMME

CSJ:n JA SCAUL:n YHTEISELLE VUOTUISELLE

SUURJUHLALLE

jota tänä vuonna vietetään Sudburyssa ja Wanupissa.

Elokuun 2, 3, 4 ja 5 päivänä vietetään Sudburyssa ja Wanupissa Canadan suomalaisen kulttuuriväen SUURJUHLAA, jonka johdosta VAPAUS ilmestyy erikoisena juhlanumerona heinäkuun 25 pnä.

Tämän juhlanumeron palstoilla voivat kansalaisemme kautta maan tervehtiä ja onnitella kulttuuriväen yhteistä suurjuhlaa ja toivottaa menestystä juhlan osanottajille.

Tavallisten tervehdysten hinnat 50¢ ja $1.00. Erikoisonnittelut $2.00, $3.00, $4.00 ja $5.00.

Kaikkien tähän juhlanumeroon aiottujen onnittelujen tulee olla lehtemme konttorissa viimeistään heinäkuun 11 päivään mennessä.

KERÄÄJÄN NIMI ....

PAIKKAKUNTA ....

KIRJOITTAKAA NIMENNE HYVIN SELVÄSTI

NIMI	$	¢

Sudburyn osaston kokous torstai-iltana

Kauniista illasta huolimatta oli Helatorstaina saapunut Finnish-haalin kokoukseen yli kaksikymmentä henkilöä. Haalilla oli joitakin kaupunginisien taholta tulleita määräyksiä noudattaen tehty korjauksia, jotka kiitollisina huomioitiin.

Keskusteltiin lehtiimme tulevien juhlatervehdysten koosta ja päätökseksi tuli laittaa Vapauden Suurjuhla- ja Canadanpäivänumeroon kumpaankin $80.00 ja Liekin suurjuhlanumeroon $35.00 tervehdykset. Toivottavaa olisi, että muillakin paikkakunnilla huomioitaisiin kuinka tärkeätä on esittää tervehdykset omissa lehdissä ja samalla autettaisiin taloudellista tilaa.

Koska Sudburyssa ja Wanupissa vietetään tämän kesän suurjuhla niin haalilla olisi tehtävä välttämättömiä maalaustöitä. A. Walli lupautui vapaaehtoisena maalaamaan näyttämön lattian. Päätettiin myös järjestää talkoot haalin ikkunakehysten maalaamiseksi. Valittiin A. Kaisla, H. Suomala ja A. Walli järjestämään nämä talkoot ja he ilmoittavat lähemmin ajan, jolloin maalit ja muut tarpeet on saatu hankituiksi.

Työn Puiston siivoustalkoot pidetään maanantaina kesäk. 3. Hilja Smith lupasi pullakahvit talkoolaisille ja samoin lupailtiin saunan lämpöäkin illan päätteeksi.

Ilmeni, että Sudburyn sairashuoltokomitea on tehnyt parinkymmenen vuoden ajan arvokasta työtä käymällä säännöllisesti eri sairaaloissa olevia suomalaisia potilaita katsomassa. Komitean jäsenluku on pienentynyt ja se kaipaisi kipeästi lisää apuväkeä. Kenellä hyvänsä, naisella tai miehellä on halua ja aikaa tämän "laupeudentyön" suorittamiseen, niin olisi toivottavaa osallistua sairaiden luona käynteihin Sairashuoltokomitean jäsenet mielihyvin opastavat ja neuvovat uusia tulokkaita. Ilmeni myös, että sairashuoltokomitea on saanut alkujaan vain kymmenen dollaria osaston varoja toimintansa alkajaisiksi. Kaiken muun ovat kiitolliset potilaat lahjoittaneet näiden vuosien aikana, joten sekin on paras todistus siitä, että tällaista sairashuoltotyötä kaivataan ja sairaalassakäynnit ovat potilaiden taholta toivottuja.

Kokouksessa luettiin vielä rahastonhoitajan sekä muidenkin toimikuntien raportteja, joista ilmeni, että toiminta ei ole sittenkään ollut niin pientä, kuin miltä se on ehkä tuntunut.

Sudburylla ja Wanupilla on suuri työ edessään suurjuhlan järjestämisessä ja toivotaankin kaikkien tähän työhön osallistuvan, että juhlat saadaan taaskin onnistumaan ainakin yhtä hyvin kuin kaikki edeltäjänsäkin.

Suurjuhlakomitean kokous on haalilla torstaina 30 p. ja kaikkien komitean jäsenten läsnäolo on välttämätön. Ei ole enää yhtään liikaa aikaa tuhlattavaksi ennen suurjuhlaa.

SIION SEURAKUNTA SUDBURY
KOKOUKSET:
Sunnunt. 10 ap. kesäkämpällä
Sunnunt. 7 ip. Glad Tidings Tabernaglessa Vastapäätä Memorial-sairaalaa
Perj. 7.30 ip. Nuorten kokous kesäkämpällä
Pastorin osoite:
1843 PARIS ST., SUDBURY, ONT.
TERVETULOA!

LOUGHEED
HAUTAUSTOIMISTO
Hautaukset 100 mailin säteellä Sudburysta toimitetaan ilman lisämaksua.
AMBULANSSI-PALVELUS
24 TUNTIA VUOROKAUDESSA
PUHELIN 673-9595
62 Eyre St., Spruce kadun kulm.
SUDBURY

FRANK R. BLOCK, R.O.
OPTOMETRISTI
Puh. konttori 674-4814
kotiin 673-0705
65 ELM STREET EAST SUDBURY, ONT.
VASTAANOTTO ESPANOLASSA
Keskiv. iltap. ja torst. aamup.

Orjamarkkinat huomionkohteena Suur-Torontossa

(Jatkoa sivulta 1)

mansa työläisen ja maksaa hänelle $60.00 viikossa, työhön "sijoitusmaksu" on $187.20.

Ko. torontolaislehti sanoo Suur-Torontossa olevan 45 väliaikaisia työläisiä välittävää liikettä. Useimmat niistä liikkeistä ovat yhdysvaltalaisten omistamia tai toimivat yhdysvaltalaisten lupakirjan perusteella.

Allekirjoitetaan sopimuksia, joiden mukaan juhlapäivät, kahvitauot, eläke-etuisuudet, vuotuiset lomat, työttömyysvakuutukset, tapaturmavakuutukset ja union jäsenyydet tulevat tarpeettomiksi. Joissakin yhdysvaltalaisissa osavaltioissa sellaiset "kaupat" ovat laittomia — mutta eivät Ontariossa, selitti lehti.

Kuumat vaalit Panamassa

Panama. — Kaksi ihmistä sai surmansa ja 12 haavoittui viikko sitten maanantaina yhteenotoissa, joita Panama Cityssä syntyi hallituksen presidenttiehdokkaan David Samudion kannattajien ja hänen päävastustajansa, opposition ehdokkaan tri Arnulfo Ariasin kannattajien välille. Presidentinvaalit pidettiin Panamassa sunnuntaina.

Levottomuudet alkoivat kun Samudion kannattajat, joita ilmoitusten mukaan johti innokas hallituksen kannattaja Rigoberto Paredes, hyökkäsivät Soberanan radioyhtymän rakennusta vastaan. Soberanan radio on tukenut tohtori Ariasin vaalitaistelua. Tässä hyökkäyksessä yksi ihminen sai surmansa ja kolme loukkaantui vaikeasti.

Muutamia minuutteja myöhemmin Ariasin kannattajat kerääntyivät rakennuksen ympärille ja paikalle hälytettiin kansalliskaarti joka piiritti alueen.

Vihastunut väkijoukko osoitti tämän jälkeen raivoaan tuhoamalla kahden hallituspuolueen, Kansallisten liberaalien ja Maatyöntekijöiden kaupungissa sijaitsevat päämajat. Näissäkin levottomuuksissa yksi ihminen sai surmansa ja lisäksi useat loukkaantuivat.

Cannes'in elokuvafestivaali meni myttyyn

Cannes. — Sadat elokuva-alan tekniseen henkilökuntaan kuuluvat ihmiset tunkeutuivat lauantaina Cannes'n elokuvafestivaalien esityshalliin ja estivät erään espanjalaisen elokuvan esittämisen.

Välikohtaus vaikutti aivan samanlaiselta kuin Pariisin Odeon-teatterissa sattunut ylioppilaiden mellakointi.

Lauantaina ilmoitettiin Cannes'ssa että joukko tuottajia, näiden joukossa ranskalaiset Alain Resnais ja Claude Lalouch sekä tshekkiläinen Melos Forman, on päättänyt poistaa elokuvansa kilpailusta.

Festivaalien arvostelulautakunta ilmoitti myöhemmin, ettei se voi enää jatkaa työtään, koska useat sen jäsenistä ovat eronneet osoittaakseen myötätuntoaan ylioppilaille ja lakkoileville työläisille.

Judy lupaa kertoa — miltei kaikki

Toronto. — Niistä nimekkäistä liberaaleista, jotka ovat jääneet pois näistä vaaleista, on ehkä kaikkein ahkerimpana entinen valtiosihteeri Judy LaMarsh, joka kirjoittaa kokemuksistaan kirjaa. Miss LaMarshin kirjan nimenä on 25—1" joista "1" tarkoittaa tietenkin häntä eli yhtä naista ja toiset miehiä.

Miss Judy on luvannut kertoa kirjassaan kaikki — mitä "virallisten salaisuuksien laki" sallii ja niin on vihjailtu, että kirjasta voi löytyä mielenkiintoisempaa luettavaa kuin joidenkin liberaalipuolueen nykyisten ehdokkaiden puheissa.

Saatujen tietojen mukaan 43-vuotias miss LaMarsh ei aio jäädä kokonaan sivuun poliittisesta toiminnasta. Hän aikoo nyt ryhtyä lakimiestoimiin Niagara Fallsilla, hankkia muutamia dollareita ja järjestää "come backin" viiden tai kymmenen vuoden kuluttua hieman vanhempana ja laihempana — ja ehkä viisaampanakin, kuten on selitetty.

Ernest Koski vieraili Sudburyssa

Lehtensä 65-vuotisnumeron hyväksi matkoilla oleva Työmies-Eteenpäin yhtiön liikkeenjohtaja Ernest Koski pistäytyi viikon vaihteessa myös Sudburyssa kotimaansa terveisiä kertomassa sekä Työmies-Eteenpäin- ja Vapauden välisistä asioista mielipiteitä vaihtamassa.

Hauska tavata pitkästä aikaa. Toivotaan matkamiehelle hyvää menestystä tärkeässä tehtävässään lehtensä historiallisen merkkipäivän hyväksi — ja tervetuloa uudelleen Sudburyyn, jos ei ennen, niin ainakin jo elokuun alussa pidettävien suurjuhlien aikana.

"Yksinäinen vakoilija"

Kööpenhamina. — Tanskan ilmavoimien Bornholmissa olevan ilmatarkkailuosaston päällikkö kapteeni Arne Otto Nielsen on pidätetty syytettynä vakoilusta. Uutistoimisto RB:n saamien tietojen mukaan hän on ollut yhteydessä Neuvostoliiton Tanskan-suurlähetystöön.

Nielsen pidätettiin tiistaina, mutta hän tunnusti vasta perjantaina luovuttaneensa ulkomaan suurlähetystölle puolustusta koskevia asiakirjoja. Poliisit löysivät hänen pöytälaatikostaan useita mikrofilmejä sekä luettelon Neuvostoliiton suurlähetystössä toimivista henkilöistä.

Tanskan tiedustelupalvelun johto pitää kapteeni Nielsenin tapausta "yksinäisenä ilmiönä". Hänen luovuttamiensa asiakirjojen ei myöskään sanota olevan erityisen merkityksellisiä.

Nielsenin toimia ryhdyttiin tarkkailemaan jo ennen pidätystä hänen sotkuisen taloudenpitonsa vuoksi. Hänen osastonsa kassa tarkastettiin tiistaina, ja siinä havaittiin 1,200 kruunun vajaus.

Kapteeni Nielseniä syytetään niin sanotun "lievän" vakoilupykälän perusteella.

Lodge L-Saksaan

Bonn. — Henry Cabot Lodge saapui keskiviikkona Bonniin ryhtyäkseen Yhdysvaltain suurlähettilääksi Länsi-Saksassa. Hän tulee George McGheen tilalle, josta tulee nyt Lodgen tilalle yleislähettiläs.

Tupakkalakko on sovittu

Quebec. — Keskiviikkona tehtiin alustava sopimus noin 350 lakossa olevan työläisen ja Rothmans of Pall Mall Limitedin välillä. Työläisiä edustaa International Union of Tobacco Workers. He lakkoutuivat toukokuun 7 päivänä protestiksi niistä eroavaisuuksista mitä on heidän ja torontolaistyöläisten työolosuhteissa.

KYLLÄ, HERRA

"Tahtoisin tietää onko minulla syytä erohakemukseen?"

"Oletteko naimisissa?" kysyi lakimies.

"Tietysti."

"Sitten", vastasi hän "teillä on syytä."

Mielenkiintoinen ja opettava teos näyttämötaiteen harrastajille!
K. S. Stanislavski:
Elämäni näyttämötaiteen palveluksessa
447 SIVUA
HINTA NID. $2.60
K. S. Stanislavskia (1863—1938), Moskovan Taiteellisen Teatterin luojaa, pidetään yhtenä länsimaisen näyttelijän- ja ohjaajantaiteen suurimmista uudistajista ja hänen muistelmateostaan kutsutaan länsimaissa "teatterin raamatuksi".
Stanislavski pyhitti koko elämänsä teatteritaiteelle ja näyttelijöille, hänen muistelmansa sisältävät värikkäitä kuvia vuosisadan alun teatterielämästä, syvällistä taiteen filosofiaa ja nerokkaan näkemyksen leimaamaa käytännön ammattitietoa.
Tilatkaa osoitteella:
Vapaus Publishing COMPANY LIMITED
P. O. Box 69, Sudbury, Ont.

KODIN PIIRISTÄ

TOIMITTANUT EEVA

Riepumaton ylistykseksi

Riepumattoa ei tarvitse esitellä meille suomalaisille, sen tuntevat kaikki. Ehkä se on liiankin tuttu ja tavallinen, koska me joskus haksahdamme hienostelemaan ja hankimme kukkivan plyyshimaton maalaistalonkin kamariin tai ahtaan yksiömme hetekan eteen. Vai onko syy siinä, että riepumatto on silmissämme likaisenharmaa tai -ruskea kaitale, jota räikeänväriset mielikuvituksettomat raitaryhmät säännöllisin välimatkoin katkovat. Niin, sellaisia mattoja on kyllä tavattoman paljon, mutta syy ei ole matoissa vaan meissä jotka olemme ne sellaisiksi tehneet. Onneksi kuitenkin riepumatolle on tapahtunut jotakin. Se on korotettu arvoonsa kodikkaana ja kauniina sisustustekstiilinä ja jopa taiteilijat työskentelevät nykyään riepujen kanssa.

Tietysti kudomme tai kudotamme riepumatonkin määrättyyn ympäristöön, ja on selvää, että kesämökin ja olohuoneen matot poikkeavat paljonkin toisistaan. Yhteistä niille kuitenkin on aina elävä, kiintoisa pinta — jopa yksivärisenäkin. Juuri nuo samaan väriin sävytetyt matot ovat tulleet viimeaikoina hyvin suosituiksi.

Hauskinta olisi ryhtyä kutomaan mattoa silloin kun kuteita on kertynyt ei vain tarvittava, vaan hiukan runsaampikin määrä. Silloin olisi vara valita ja leikkiä väreillä. Jo kuteitten leikkausvaiheessa olisi hyvä lajitella ne eri väriryhmiin. Kun se on tehty, huomataan, ettei värjäystä kovin paljon tarvitakaan. Saman värin eri vivahteilla tai pariakolmea väriä yhdistämällä saadaan aikaan kaunista mattoa. Värien tulee korostaa, ei tappaa toisiaan. Jos katsomme lähemmin tuollaista ikävänharmaata mattoa, löydämme siitä hyvinkin kirkkaita värejä. Joukkoon on heitetty pätkä punaista ja pätkä vihreää kudetta, mutta mitä ne tekevät? Mitätöivät toisensa ja hukkuvat muuhun harmauteen. Jottei syntyisi väärinkäsitystä, sanottakoon, että myös harmaa pinta voi olla kaunis ja elävä, jos se käsitellään oikein. Ei värien voima, vaan oikeat yhdistelmät antavat riepumatolle sen kauniin pinnan. Palttinasidos kaikessa yksinkertaisuudessaan on riepumatossa kaunein. Tiivis ja tukeva matto saadaan, jos kudetta ei kiristetä, vaan sen annetaan kiemurrella löyhänä viriössä. Kapea, n. puolen tuuman kude on parasta ja kun se sitten lyödään napakasti kiinni, saadaan loimi kokonaan peittymään.

Ennen kutomaan ryhtymistä kannattaa kokeilla vaikkapa vesiväreillä paperille käytettävissä olevien kuteitten sopivia väriyhdistelmiä, jotta tuloksena sitten olisi kaunis, juuri siihen ympäristöön sointuva matto.

Uusi ruohokenttä

Nopeimpiin ja tyydyttävimpiin tuloksiin päästään uuden ruohikon kasvattamisessa peittämällä pinta turpeilla, sanovat Ontarion ravinto- ja maatalousosaston puutarhanviljelyn asiantuntijat.

Maa tulee muokata ja jyrätä aivan samoin kuin tehdään siihen siemeniä kylvettäessä. Kaikki kivet on poistettava mahdollisimman tarkkaan. Ruohikkoturpeet ovat paljonkin kalliimpia kuin mitä ruohikon kasvattaminen tulisi maksamaan siemenistä kylväen, mutta sittenkin se kannattaa paremmin pikaiset tulokset ja kauneusarvot huomioon ottaen. Olisi syytä ostaa aina parhaan laatuista turvetta, mistä on jo poistettu rikkaruohot, jotta ne eivät pääse kasvamaan uudessa ruohikossa.

Kun turpeet on huolellisesti asetettu tasoitetulle pinnalle, on sitä kunnollisesti kasteltava ainakin kerran päivässä, että se juurtuu uuteen kasvualustaan. Turveruohikkoa voi myöskin rullata puutarhajyrällä, joka sisältää vettä vain puolillaan, siis puolella painolla. On kartettava kävelemistä kastellulla turveruohikolla, sillä ihmisen paino on tarpeeksi muuttamaan turpeen asentoa.

Turpeiden asettaminen tulisi järjestää joko keväällä tai syksyllä. Jos työ suoritetaan kesällä, on ruohikkoa kasteltava runsaasti.

* * *

Ruohikoita leikatessa tulisi aina karkoittaa läheltä lapset ja kotieläimet, sillä nopeasti liikkuvasta ruohonleikkaajaterästä voi singota kiviä, tikkuja tai nauloja, jotka vahingoittavat, jopa hengenvaarallisesti. Koskaan ei saisi sormeilla käynnissä olevaa ruohonleikkaajaa, vaan sen kanssa työskennellessä tulisi noudattaa varovaisuutta.

Keväinen raparperijuoma

Tuoreesta raparperista tulee värikäs ja maukas juoma (punch) vaikka minkälaiseen juhlatilaisuuteen, sanotaan Ontarion ravinto- ja maatalousosaston taholta.

1. Hitaasti tulella kuumennetaan 1 kkp sokeria ja 1 kkp vettä sekoittaen kunnes sokeri on sulanut. 2. Keitetään 7 kkp paloiteltuja raparperia 3 kkp:ssa vettä noin 3 min. eli siksi kun raparperit ovat kypsiä. 3. Seos kaadetaan toiseen astiaan metallisiivilän läpi. Siitä pitäisi tulla noin 4 ja puoli kupillista mehua. 4. Lisätään sokerikeitos tai sitä sen mukaan kuinka makeaa haluaa. Jäähdytetään hyvin. 5. Juuri ennen tarjolletuontia lisätään 1 suuri pullollinen kylmää happoista juomaa (ginger ale). Halutessa juoman voi koristaa mansikka tai vadelmalohkoilla tai viipaleilla. Annoksesta tulee 9 ja puoli kupillista juomaa.

Ajankohtaisia neuvoja

Monentyyppiset pensasaidat vaativat leikkaamista ollakseen koristeena, joksi ne on tarkoitettukin. Ontarion ravintomaatalousosaston taholta neuvotaan pensasaita aina leikkaamaan siten, että alimpiinkin kasvin osiin pääsee aurinko paistamaan, muuten ne kuivettuvat ruman näköisiksi.

* * *

Tulppaaneista ja muista kevään ensimmäisistä kukista ei saisi niiden kukittua poistaa kuivuvaa kukkaosaa, vaan niiden on annettava itsestään lakastua. Niistä saavat seuraavan vuoden kukat uutta voimaa kukkiakseen kauniimmin. Tällaisten kukkineiden kukanosien poistaminen voi jopa aiheuttaa koko kukkasipulin kuoleman.

* * *

Puutarhaviljelyn asiantuntijat kehoittavat vielä merkitsemään tikulla sen paikan, johon kukkineet tulppaanit ja muut keväällä kukkivat kukat on jätetty maahan, että niitä ei kesän ja syksyn aikana tulisi kaivettua ylös tai muuten vahingoitettua muistamattomuudessaan.

Pieniä Neuvoja

KAHVI VALJAHTYMATTÖMÄNÄ

Ellei ole muuta ilmatiivistä säilytysastiaa voi jauhetun kahvin laittaa heti pulloon, joka suljetaan tulppamaisella kumikorkilla (kaupoissa esim. mehupulloja varten). Korkkia voi käyttää myös kahvin mittaamiseen.

Vaahtomuovirouhetta käsitellessä (esim. tyynyjä täytettäessä) tarttuu rouhe ikävästi käsiin. Kostutetaan käsiä välillä, niin temppu onnistuu paremmin.

* * *

Jos otatte sakset mukaan matkallanne, niin työntäkää kärkien suojaksi tavallinen korkki.

Tilatkaa uusi, loistelias ja ajankohtainen julkaisu kauttamme.

NYT UUSI LOISTELIAS TASKU-KUVA-LEHTI
MAAILMA JA ME
Irtonumeroita saatavana kustannusliikkeemme kirjakaupoista Sudburysta ja Port Arhturista

MM TILAUSKUPONKI
MAAILMA JA ME
Irtonumerot 60c
Postitse lähetettynä 70c
Tilaushinta Canadaan tilattuna: 1 vk $5.75

Tilatkaa osoitteella: VAPAUS PUBLISHING COMPANY LTD 100 Elm Street W., Sudbury, Ont.